

Szczegółowe kryteria oceniania z religii w klasach 4-8

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole oraz w parafii.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, (i)
- b) odmawia wszelkiej współpracy, (i)
- c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- a) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
- b) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- a) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- b) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- a) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- b) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- c) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające:

- a) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- b) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- c) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostolskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności z przedmiotu w danej klasie, dzięki której samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- c) biele posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe,
- d) wykonuje zadania dodatkowe indywidualnie i w zespole.

PRZEDMIOT OCENY	OCENA					
	celująca	bardzo dobra	dobra	dostateczna	dopuszczająca	niedostateczna
1. Cytaty z Pisma Świętego. Modlitwy, pieśni	<ul style="list-style-type: none"> dokładna znajomość cytatu wraz ze znajomością źródła (np. Ewangelia św. Mateusza) 	<ul style="list-style-type: none"> dokładna znajomość cytatów z lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> przytoczenie sensu cytatu własnymi słowami 	<ul style="list-style-type: none"> niezbyt dokładna znajomość sensu cytatu 	<ul style="list-style-type: none"> skojarzenia z treścią cytatu 	<ul style="list-style-type: none"> brak jakiegokolwiek znajomości cytatów
2. Zeszyt przedmiotowy (zeszyt ćwiczeń)	<ul style="list-style-type: none"> wszystkie tematy zapisy prace domowe staranne pismo własne materiały ilustracje itp. 	<ul style="list-style-type: none"> starannie prowadzony wszystkie tematy i notatki prace domowe 	<ul style="list-style-type: none"> zeszyt staranny luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> zeszyt czytelny braki notatek, prac domowych (do 40% tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> pismo niestaranne liczne luki w zapisach (do 70% tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> brak zeszytu
3. Prace domowe	<ul style="list-style-type: none"> staranne wykonanie treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach dużo własnej inwencji twórcze 	<ul style="list-style-type: none"> merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem staranne czytelne rzeczowe 	<ul style="list-style-type: none"> wskazują na zrozumienie tematu niezbyt twórcze 	<ul style="list-style-type: none"> powiązane z tematem niestaranne 	<ul style="list-style-type: none"> widać próby wykonania pracy na temat 	<ul style="list-style-type: none"> praca nie na temat brak rzeczowości w pracy brak pracy
4. Testy i sprawdziany	<ul style="list-style-type: none"> 99 – 100 %spełnionych wymagań podstawowych (łatwe, praktyczne, przydatne życiowo, niezbędne) oraz wymagań rozszerzających (bardzo trudne i trudne, teoretyczne, naukowe) 	<ul style="list-style-type: none"> 90 - 98%spełnionych wymagań podstawowych (łatwe, praktyczne, przydatne życiowo, niezbędne) oraz wymagań rozszerzających (bardzo trudne i trudne, teoretyczne, naukowe) 	<ul style="list-style-type: none"> 75 – 89 % zadań podstawowych i wymagań rozszerzających 	<ul style="list-style-type: none"> 50- 74% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych (bardzo łatwe i łatwe, niezbędne w dalszej edukacji) 	<ul style="list-style-type: none"> 31 – 49 % wiedzy z zakresu wymagań podstawowych 	<ul style="list-style-type: none"> poniżej 30% odpowiedzi dotyczących wiedzy podstawowej
5. Odpowiedzi ustne	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język używanie pojęć 	<ul style="list-style-type: none"> wiadomości z podręcznika i zeszytu prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych 	<ul style="list-style-type: none"> wyuczone na pamięć wiadomości uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami potrzebna pomoc nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć odpowiedź niestaranna częste pytania naprowadzające 	<ul style="list-style-type: none"> słabe wiązanie faktów i wiadomości chaos myślowy i słowny odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy dużo pytań pomocniczych 	<ul style="list-style-type: none"> brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych
6. Aktywność	<ul style="list-style-type: none"> uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji korzysta z materiałów zgromadzonych 	<ul style="list-style-type: none"> uczeń zawsze przygotowany do lekcji często zgłasza się do odpowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> stara się być przygotowany do lekcji chętnie w niej uczestniczy 	<ul style="list-style-type: none"> mało aktywny na lekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> niechętny udział w lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary

	<p>samodzielnie</p> <ul style="list-style-type: none">• pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, dużo własnej inicjatywy• wiele razy pomaga w różnych pracach	<ul style="list-style-type: none">• wypowiada się poprawnie• starannie wykonuje powierzone zadania	<ul style="list-style-type: none">• niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie			
--	---	---	--	--	--	--

Wymagania edukacyjne z religii w zakresie klasy IV szkoły podstawowej według podręcznika „Odkrywam życie z Jezusem”

zgodnego z programem nauczania nr AZ-1-01/18

OCENA				
DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA	CELUJĄCA
I. Jezus uczy mnie być blisko Niego				
<ul style="list-style-type: none"> - wymienia zasady współpracy z kolegami i koleżankami oraz nauczycielami w roku szkolnym, - podaje, że katecheza przygotowuje do misji głoszenia Ewangelii o Jezusie, - podaje, czym jest łaska uświęcająca, - wymienia części Mszy Świętej oraz obrzędów wstępnych, - podaje, kiedy ma obowiązek uczestniczyć we Mszy Świętej, - wymienia części liturgii słowa, - podaje, że homilia jest wyjaśnieniem słowa Bożego, - podaje, jakie postawy przyjmujemy podczas liturgii słowa, - prawidłowo odpowiada na wezwania liturgii słowa, - wyjaśnia, że w Eucharystii spotykamy się z Chrystusem i karmimy się Jego Ciałem - wymienia części liturgii eucharystycznej, - podaje prawdę, że Jezus ma moc odpuszczania grzechów, - wskazuje, co dokonuje się w sakramencie pokuty i pojednania, - wskazuje, jak należy przygotować się do sakramentu pokuty i pojednania, - opowiada i wyjaśnia przypowieść o zaginionej owcy, - podaje prawdę, że Pan Jezus jest miłosierny i szuka grzeszników, - podaje z pamięci dziesięć przykazań Bożych. 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia przypowieści: o budowie wieży, o siewcy, o uczcie, - podaje prawdę, że Bóg ma plan dla życia każdego człowieka, - opowiada o powołaniu apostołów, - wyjaśnia, dlaczego od Pierwszej Komunii Świętej i spowiedzi może zaliczać się do grona apostołów Jezusa, - wyjaśnia, że liturgia jest miejscem spotkania z Jezusem, - wyjaśnia, że wiara człowieka przejawia się m.in. w jego udziale w czynnościach liturgicznych, - wskazuje, kiedy podczas Mszy Świętej czytane jest słowo Boże, - uzasadnia, że słuchanie słowa Bożego domaga się wprowadzania go w życie, - podaje prawdę, że podczas Mszy Świętej Jezus przemienia chleb w swoje Ciało i wino w swoją Krew, - wyjaśnia, że Msza Święta jest ofiarą Chrystusa i naszą, więc własne trudy i cierpienia można złożyć Bogu w ofierze , - wymienia wybrane postawy przyjmowane podczas liturgii eucharystycznej i wyjaśnia ich znaczenie, - uzasadnia potrzebę systematycznego przystępowania do sakramentu pokuty i pojednania, - wyjaśnia, na czym polega praktyka pierwszych piątków miesiąca, - opowiada o rozmowie bogatego młodzieńca z Jezusem, - wyjaśnia przesłanie pierwszych trzech przykazań, - wyjaśnia, dlaczego przyjaciel Jezusa powinien wypełniać przykazania Boże, - podaje przykłady zachowywania przykazań Bożych (I-III) w codzienności. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, że Jezus zaprasza ludzi do szczególnej bliskości z Nim, - wyjaśnia, na czym polega godne uczestnictwo w Eucharystii, - wymienia wybrane czynności liturgiczne wykonywane podczas Mszy Świętej, - podaje prawdę, że Jezus pragnie, by ludzie Go słuchali, - opowiada o rozmnożeniu chleba przez Jezusa, - opowiada o uzdrowieniu paralityka, - wymienia rodzaje modlitwy (prośba, dziękczynienie, przeproszenie i uwielbienie), - wyjaśnia, że przez spowiedź Pan Jezus chce nas uzdalić do dobrego życia, - uzasadnia, że spowiedź jest powrotem do Boga po duchowym zgubieniu. 	<ul style="list-style-type: none"> - odnosi symbolikę właściwego stroju z przypowieści do potrzeby czystości duchowej, - wyjaśnia znaczenie czynności liturgicznych wykonywanych podczas Mszy Świętej, - wyjaśnia, że podczas liturgii słowa prowadziemy dialog z Bogiem, - uzasadnia potrzebę skupienia, wyciszenia, zrozumienia oraz uważnego słuchania słowa Bożego, - wyjaśnia, dlaczego przykazania o relacji człowieka wobec Boga są jako pierwsze, - uzasadnia, dlaczego obowiązkiem przyjaciele Jezusa jest systematyczny udział w niedzielnej Mszy Świętej. 	<ul style="list-style-type: none"> - porównuje Mszę Świętą do uczty, na którą zaprasza Jezus, - wyjaśnia znaczenie postaw przyjmowanych podczas liturgii, - wyjaśnia, na czym polega wspólnotowy wymiar Mszy Świętej, - wyjaśnia, dlaczego skupienia, wyciszenia, zrozumienia oraz uważnego słuchania słowa Bożego, należy wynagradzać Bogu za grzechy swoje i całego świata.
II. Jezus uczy mnie przyjaźni				

<ul style="list-style-type: none"> - podaje prawdę, że modlitwy „Ojcze nasz” nauczył nas Jezus, - wymienia przykładowe sytuacje, w których odmawia się Modlitwę Pańską. - wymienia cnoty boskie, - wyjaśnia, że podczas Mszy wszyscy wspólnie wyznają wiarę w Boga. - podaje przykłady niesienia pomocy starszym i chorym, - podaje i wyjaśnia przykazanie miłości Boga i bliźniego, - podaje prawdę, że Jezus uczy ludzi pokory, - wymienia grzechy główne i podaje ich przeciwieństwa, - podaje przykłady niesienia pomocy cierpiącym i potrzebującym. - wskazuje, jak należy troszczyć się o dobro wspólne, - wymienia własne zdolności, które może wykorzystywać do współpracy z innymi. - podaje prawdę, że Bóg jest Stwórcą całego świata, - wskazuje właściwe postawy w stosunku do otaczającego środowiska, przyrody, - podaje przykłady troski o świat przyrody. - podaje prawdę, że Jezus ma moc uzdrawiania. 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia schemat i klasyfikuje wezwania Modlitwy Pańskiej odnoszące się do Boga i do człowieka, - wyjaśnia, że Msza Święta łączy uczniów Jezusa i pozwala im cieszyć się spotkaniem we wspólnocie, - wymienia uczynki miłosierdzia co do ciała, - podaje z pamięci treść Wyznania wiary i wyjaśnia wybrane prawdy wiary, - omawia uczynki miłosierdzia co do ciała i ich podaje przykłady, - wyjaśnia, co to znaczy: „kochać bliźniego jak siebie samego, - wyjaśnia, że przyjaźń z Jezusem przekłada się na budowanie pozytywnych więzi z bliźnimi , - opowiada, jak wyglądał spór apostołów o pierwszeństwo, - podaje przeciwieństwa grzechów głównych, - wyjaśnia, że udział we Mszy św. ma prowadzić do dawania świadectwa w codziennym życiu przez okazywanie pokory. - opowiada o uzdrowieniu trędowatego, - wyjaśnia, że Eucharystia jednoczy człowieka z Bogiem i bliźnimi, czego wyrazem jest znak pokoju, - opowiada o cudownym połowie ryb, - podaje prawdę, że Jezus czyniąc cuda pragnie pokazać swoją miłość do ludzi, - uzasadnia, że życie wiarą domaga się dobrego postępowania, - wskazuje w otaczającej rzeczywistości zamysł - Stwórcy i ślady działania Boga, - opowiada przypowieść o chwaście. 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia prośby z modlitwy „Ojcze nasz”, - podaje, kiedy podczas Mszy Świętej wypowiedzane są: <i>Credo</i>, modlitwa „Ojcze nasz” jest, - opowiada o wyznaniu wiary Piotra, - uzasadnia, że warto być wytrwałym, by poznawać Boga, - wyjaśnia, dlaczego Jezus pragnie, by dzieci przychodziły do Niego, - wyjaśnia, na czym polega pokora wobec Boga i ludzi, - wyjaśnia istotę wybranych grzechów głównych, - wymienia elementy liturgii Mszy Świętej, które wyrażają pokorę, - wyjaśnia, czym jest cnota nadziei, - opowiada perykopę o głupim bogaczu, - wyjaśnia, dlaczego należy dbać o świat, - wyjaśnia, dlaczego św. Franciszek z Asyżu jest patronem ekologów. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia wspólnotowy charakter Modlitwy Pańskiej, - wyjaśnia, czym jest cnota wiary, - wyjaśnia, że Jezus pragnie pomagać ludziom w ich problemach, - podaje, czym jest sakrament namaszczenia chorych i jakie przynosi owoce, - opowiada o życiu św. Filipa Nereusza, - wyjaśnia, na czym polega współczucie. - wyjaśnia, czym jest cnota miłości, - wyjaśnia istotę błogosławieństwa na zakończenie Mszy Świętej, - wyjaśnia, że od troski o dobra materialne ważniejsza jest troska o przyjaźń z Bogiem, - podaje, za co dziękujemy Bogu podczas Mszy Świętej (V modlitwa eucharystyczna). 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, dlaczego Jezus z szacunkiem pokazuje postawę dzieci, - wyjaśnia, dlaczego Jezus stawia dziecko za wzór dla dorosłych, - uzasadnia, że przyjaźń z Jezusem umacnia się przez budowanie wspólnoty z innymi, - omawia postawę bł. P. Frassatiego wobec rzeczy materialnych.
III. Jezus uczy mnie wdzięczności				

<ul style="list-style-type: none"> - opisuje, jak należy zachować się bezpośrednio przed i po przyjęciu Komunii Świętej, - podaje prawdę, że jego życie jest darem dobrego Boga, - wskazuje właściwe postawy w stosunku do własnego ciała, - wskazuje, w czym może naśladować postaci biblijne – Marię i Martę, - podaje przykłady, jak może przyjmować Jezusa, - wymienia różne dary otrzymane od Boga za pośrednictwem innych ludzi, - wyjaśnia, że Bóg opiekuje się ludźmi przez anioła stróża, - opowiada o cudzie w Kanie Galilejskiej, - podaje, jak wygląda procesja z darami podczas liturgii eucharystycznej, - mówi z pamięci słowa aniołów, którymi się modli podczas Mszy, - podaje przykłady fundowania darów na rzecz kościoła parafialnego i parafii. 	<ul style="list-style-type: none"> - opowiada perykopę o uzdrowieniu trędowatych, - wyjaśnia, na czym polega modlitwa dziękczynna, - wymienia różne dary otrzymane od Boga w swoim życiu, - omawia słowa przywitania przez kapłana na początku Mszy Świętej, - opowiada o spotkaniu Maryi z Elżbietą, - wyjaśnia, że Bóg jest zawsze blisko ludzi i opiekuje się nimi, - wyjaśnia, że dary pochodzące od Boga: chrzest i wiara, są pomocą na drodze do zbawienia, - podaje prawdę, że Bóg wybiera ludzi do wypełnienia Jego zadań, - wskazuje, w czym może naśladować świętych – św. Paweł, - wyjaśnia, na czym polega wiara w Boga, zaufanie Mu, - wskazuje, w czym może naśladować postaci biblijne – Maryję. - opowiada przypowieść o natrętnej wdowie , - wyjaśnia, na czym polega cierpliwość i bezinteresowność, - podaje, dlaczego ważne są zarówno wartości duchowe jak i materialne, - wyjaśnia, czego wymaga i co nakazuje przykazanie VII. 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje, kiedy podczas Mszy Świętej wierni wyrażają swoją wdzięczność wobec Boga, - uzasadnia, dlaczego należy poszukiwać w sobie pozytywnych cech, - uzasadnia, dlaczego należy troszczyć się o swoje zdrowie i życie, - opowiada o spotkaniu Jezusa z Marią i Martą, - uzasadnia, dlaczego należy zachować równowagę pomiędzy sprawami materialnymi a duchowymi, - podaje, za co może być wdzięczny Maryi, - wyjaśnia, czym jest Boża opatrzność, - opowiada o wytrwałości św. Jana Bosko w pomocy ubogim chłopcom. - opowiada perykopę o ubogiej wdowie, - wyjaśnia symbolikę chleba składanego na ołtarzu, - uzasadnia, dlaczego należy szanować rzeczy swoje i innych. 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje motywy wdzięczności, - wyjaśnia, że Jezus przyjmuje wiernych na Mszy Świętej jak gości, - opowiada, jak Jezus opiekował się apostołami, - opowiada historię nawrócenia św. Pawła, - charakteryzuje postawę Maryi na weselu w Kanie, - wyjaśnia, w czym przejawia się miłość Boga do ludzi (na podst. Łk 18,1-8), - wyjaśnia, na czym polega moc wytrwałej modlitwy, - wyjaśnia, dlaczego podczas Mszy składana jest także ofiara na tace. - wyjaśnia, na czym polega recykling. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym polegała wdzięczność Elżbiety wobec Maryi, - podaje, jakie zadania przygotował Jezus dla św. Pawła.
IV. Jezus uczy mnie przeproszać i przebaczać				

<ul style="list-style-type: none"> - prawidłowo odpowiada na wezwania aktu pokuty, - wyjaśnia, że otrzymane Boże przebaczenie zobowiązuje nas do przebaczenia innym. - wyjaśnia, czym jest sakrament pokuty i pojednania, - wymienia warunki sakramentu pokuty, - wyjaśnia, na czym polega żal za grzechy, - wskazuje, negatywne konsekwencje grzechów wobec Boga, siebie i bliźnich, - wyróżnia grzechy przeciw Bogu i bliźnim, popełnione myślą od grzechów popełnionych słowem, uczynkiem oraz zaniedbaniem, - wyjaśnia, na czym polega mocne postanowienie poprawy, - podaje prawdę, że Jezus chce przebaczać ludziom grzechy ponieważ ich kocha, - wyjaśnia, na czym polega szczerza spowiedź, - wyjaśnia, czym jest utrata łaski uświęcającej, - podaje prawdę, że Jezus pragnie, by ludzie odeszli od zła i czynili dobro, - wyjaśnia, na czym polega uczciwość, - wyjaśnia, czym jest zadośćuczynienie, - wymienia uczynki miłosierne, co do duszy, - podaje przykłady uczynków miłosiernych co do duszy, - wyjaśnia, na czym polega prawdomówność, - wyjaśnia, na czym polega pracowitość, - podaje przykłady wykorzystania czasu wolnego, - uzasadnia, że przed spotkaniem z Jezusem na Mszy należy pojednać się z bliźnimi, - opowiada, jak należy przygotować się do udziału w Eucharystii. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia słowa Jezusa o konieczności wielokrotnego przebaczenia, - wyjaśnia, że Bóg udziela ludziom przebaczenia za pośrednictwem Jezusa, - uzasadnia sens modlitwy przebłagalnej, - opowiada przypowieść o miłosiernym ojcu, - wyjaśnia, czym jest sumienie i jakie jest jego znaczenie, - opowiada przypowieść o dwóch synach, - wyjaśnia, dlaczego należy ponosić konsekwencje swoich decyzji i czynów, - wyjaśnia uczynki miłosierne co do duszy, - wymienia przykłady zależności wiary i postępowania, - uzasadnia konieczność dokonywania wyborów w życiu, - wskazuje, w czym może naśladować świętych – św. Stanisław Kostka, św. Dominik Savio, - opowiada przypowieść o wiernym i niewiernym słudze, - charakteryzuje modlitwę indywidualną. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia wartość modlitwy przeproszenia, - podaje, kiedy podczas Mszy Świętej prosimy Boga o przebaczenie, - wyjaśnia, że grzech jest zagrożeniem człowieka i przeszkodą w budowaniu przyjaźni z Jezusem, - opowiada scenę zaparcia się Jezusa przez Piotra, - podaje, kiedy wypowiada się słowa spowiedzi powszechnej podczas Mszy. - wymienia konsekwencje grzechu w życiu osobistym i wspólnotowym. - opowiada historię spotkania Zacheusza z Jezusem, - wyjaśnia, na czym polega złota zasada postępowania, - wyjaśnia, na czym polega szacunek wobec innych w świecie wirtualnym. - wyjaśnia biblijną symbolikę budowy domu, - opowiada o wypełnianiu obowiązków przez św. Dominika Savio, - wyjaśnia słowa Jezusa na temat składania darów Panu Bogu (Mt 5,23-24), - wyjaśnia zasady kontaktowania się w świecie wirtualnym. 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, że przebaczenie jest cnotą ludzi odważnych, - wyjaśnia, dlaczego w trosce o własne sumienie potrzebna jest konsekwencja, - opowiada historię nawrócenia łotra na krzyżu, - charakteryzuje grzechy wobec siebie, innych osób i wspólnoty, - uzasadnia potrzebę naprawienia krzywd i zadośćuczynienia, - opowiada o objawieniach w La Salette i prośbie Maryi o dobre życie, - wyjaśnia, dlaczego wszystkich obowiązuje kultura języka, - uzasadnia, że każdy ma prawo do poszanowania osoby, - opowiada o nauce i pracy nad sobą św. Stanisława Kostki, - podaje, na czym polega indywidualna modlitwa przed Mszą Świętą. 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia konsekwencje grzechu w życiu osobistym i wspólnotowym, - uzasadnia potrzebę systematyczności w obowiązkach.
<p>V. Jezus uczy mnie modlitwy prośby</p>				

<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym polega modlitwa prośby, - podaje przykłady intencji, za które zamawiane są Msze Święte, - podaje, że na początku Mszy Świętej wierni wypowiadają w ciszy swoją intencję, - podaje prawdę, że Bóg nam pomaga i uczy nas pomagać innym, - wyjaśnia, na czym polega przykazanie miłości Jezusa, - podaje przykłady sytuacji, gdy dzieci dają świadectwo wiary w Jezusa, - podaje przykłady, kiedy ludzie modlą się za innych i siebie nawzajem, - wymienia przejawy dobra i zła w świecie, - opowiada przypowieść o natrętnym przyjacielu, - uzasadnia, dlaczego winien być posłuszny rodzicom, opiekunom i nauczycielom, - podaje prawdę, że za wykorzystanie swych talentów do dobra nagrodą jest niebo, - opowiada o uzdrowieniu sługi setnika, - podaje, że przed przyjęciem Najświętszego Sakramentu konieczne jest „uzdrowienie duszy”. 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje modlitwę wspólnotową, - podaje przykłady wezwań modlitwy wiernych, - wyjaśnia, dlaczego człowiek potrzebuje pomocy Boga i innych ludzi, - wyjaśnia, czym jest cnota sprawiedliwości, - wyjaśnia, dlaczego chrześcijanie proszą Boga. - wyjaśnia wartość modlitwy za innych, - wskazuje, w czym może naśladować świętych – św. Jerzego, - układa wezwania modlitwy błagalnej, - uzasadnia wartość każdego człowieka jako dziecka Bożego, - opowiada o uzdrowieniu chromego nad sadzawką, - prawidłowo formułuje prośby do Boga, - wyjaśnia, czym jest cnota roztropności, - opowiada przypowieść o pannach roztropnych i nierozsądnych, - uzasadnia, że w zdobywaniu nieba potrzebna jest wiara i wytrwała praca nad sobą, - opowiada przypowieść o talentach, - podaje, w którym momencie Mszy wypowiedane są słowa setnika: „Panie, nie jestem godzien...” i jaką należy przyjąć wtedy postawę. 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje, kiedy podczas liturgii słowa jest modlitwa powszechna, - wyjaśnia, dlaczego modlimy się we wspólnocie Kościoła. - opowiada o św. Marcinie, który podzielił się płaszczem z ubogim, - wyjaśnia biblijną symbolikę soli, - opowiada o św. Antonim z Padwy, który nauczał o Jezusie, - wyjaśnia, czym jest cnota męstwa, - wyjaśnia, na czym polega posłuszeństwo wobec Boga, - wyjaśnia, że w przypowieści przyjsie pana młodego oznacza spotkanie z Jezusem na końcu świata, - wyjaśnia, że do nieba dążymy wspólnie we wspólnocie Kościoła, - wyjaśnia, że nie wolno wykorzystywać otrzymanych talentów do czynienia zła, - uzasadnia, że cud jest owocem wiary, - wyjaśnia, że Jezus przyjmowany w Eucharystii może przemieniać życie. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia słowa Jezusa o wspólnej modlitwie (Mt 18,19-20), - wyjaśnia, dlaczego należy pomagać ubogim, nawet jeśli sami niewiele posiadamy, - porównuje symbol światła na świeczniku do postawy chrześcijańskiej, - wyjaśnia, dlaczego wstawimy się do Boga w intencji innych osób, - wyjaśnia, dlaczego Bóg nie spełnia próśb, które są niezgodne z Jego wolą, - uzasadnia, że każdy ma jakieś umiejętności, które otrzymał od Boga, - uzasadnia, dlaczego roztropnie należy rozwijać swoje talenty, - wyjaśnia, na czym polega zdrowie duszy i w jaki sposób powinniśmy o nie dbać. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia nauczanie Jezusa na temat miłosierdzia Boga i przezwyciężania zła dobrem, - podaje przykłady, kiedy należy stać w obronie słabszych, - uzasadnia, dlaczego panny rozsądne mogą być wzorem roztropności.
VI. Jezus uczy mnie uwielbienia. Rok liturgiczny				

<ul style="list-style-type: none"> - podaje, że modląc się na różańcu poznajemy życie Jezusa i uwielbiamy Go, - podaje części i tajemnice różańca, - wymienia postawy i zachowania nagradzane przez Boga i te, które zasługują na potępienie, - podaje, kiedy świętujemy Uroczystość Chrystusa Króla, - podaje, czym jest Adwent i charakteryzuje ten okres liturgiczny, - podaje, że wśród przygotowań do świąt Bożego Narodzenia powinna być spowiedź, - opowiada o narodzeniu Jezusa, - podaje przykłady zwyczajów związanych z Bożym Narodzeniem, - opowiada o pokłonie mędrców, - wskazuje, w jaki sposób może wspierać pracę misjonarza, - wymienia, kto objawił się w czasie chrztu Jezusa, - prawidłowo odpowiada na wezwania z wyznania wiary według obrzędów chrztu, - podaje, kiedy chrześcijanina obowiązuje post i wstrzeźliwość, - podaje, gdzie i kiedy zostały ustanowione Eucharystia i kapłaństwo, - podaje przykłady okazywania szacunku wobec kapłanów i modlitw w ich intencji, - podaje przykłady, jak może wyrazić wdzięczność Jezusowi za Jego ofiarę, - wyjaśnia znaczenie symboliki krzyża dla chrześcijanina, - wyjaśnia, dlaczego w Wielki Piątek nie sprawuje się Eucharystii, - wymienia symbole Chrystusa zmartwychwstałego, - wymienia najważniejsze zwyczaje związane z uroczystościami, - podaje prawdę, że Jezus wybrał chleb, by pozostać z nami pod jego postacią, - opowiada o tradycjach związanych z uroczystością Bożego Ciała w Polsce i parafii, - wymienia sposoby uczczenia Bożego Miłosierdzia - wyjaśnia, jak modlić się Koronką do Miłosierdzia Bożego, - rozpoznaje obraz Jezusa Miłosiernego oraz sanktuarium Bożego Miłosierdzia, - podaje, do czego Jezus przed wniebowstąpieniem zobowiązał swych uczniów, - podaje prawdę, że Duch Święty to trzecia Osoba Boska, - wymienia i wyjaśnia biblijne symbole Ducha Świętego, - wymienia dary Ducha Świętego. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia potrzebę modlitwy uwielbienia, uzasadnia wartość udziału w nabożeństwach różańcowych, - na podstawie tekstu biblijnego opowiada o powtórnym przyjściu Pana Jezusa, - wyjaśnia znaczenie postanowień adwentowych, - uzasadnia religijny wymiar świętowania Bożego Narodzenia, - wyjaśnia, że Maryja jest Matką Jezusa i wszystkich ludzi, - opowiada o zwyczajach związanych ze świętem Trzech Króli, - podaje prawdę, że uroczystość Objawienia Pańskiego jest świętem dzieł misyjnych, - wyjaśnia, na czym polega sens pracy misjonarza, - wyjaśnia, że sakrament chrztu włącza do wspólnoty Kościoła, - wyjaśnia, czym jest Wielki Post, - opowiada o kuszeniu Jezusa, - uzasadnia wartość udziału w nabożeństwach drogi krzyżowej, - uzasadnia konieczność modlitwy i wyrzeczenia w walce z pokusami, - opowiada o ustanowieniu Eucharystii i kapłaństwa, - podaje najważniejsze cechy modlitwy Jezusa: gotowość na wypełnienie woli Bożej, - omawia warunki spełnienia modlitwy, - podaje warunki skuteczności modlitwy: zgodność z wolą Boga, - wskazuje, w jaki sposób może wyrazić wdzięczność Panu Jezusowi za Jego ofiarę, - na podstawie tekstu biblijnego opowiada o zmartwychwstaniu Jezusa, - wyjaśnia, że niedziela jest pamiątką Zmartwychwstania Chrystusa, - wyjaśnia symbole Chrystusa zmartwychwstałego, - wylicza i omawia elementy świętowania Wielkanocy, - wyjaśnia, że wiara człowieka przejawia się m.in. w jego udziale w czynnościach liturgicznych, - wyjaśnia pojęcie Bożego miłosierdzia, - podaje, kiedy obchodzona jest Niedziela Miłosierdzia Bożego, - uzasadnia potrzebę zaufania Miłosiernemu Ojcu, - opowiada treść perykopy o wniebowstąpieniu Jezusa, - opowiada o misji Kościoła, - na podstawie tekstu biblijnego opowiada o zesłaniu Ducha Świętego, - wymienia przejawy działania Ducha Świętego w Kościele . 	<ul style="list-style-type: none"> - opowiada o objawieniu Matki Bożej w Gietrzwałdzie, - wyjaśnia znaczenie modlitwy różańcowej w nawiązaniu do tych objawień, - wyjaśnia, na czym polega królowanie Chrystusa, - podaje, kim był Jan Chrzciciel i opowiada o jego misji, - opisuje warunki, w jakich narodził się Jezus, - podaje przykłady, jak może przywitać przychodzącego na świat Zbawiciela, - wyjaśnia, co oznacza pokłon oddawany Jezusowi przez mędrców, - wyjaśnia nazwę uroczystości Objawienia Pańskiego, - opowiada o chrzcie Jezusa, - wyjaśnia, co to znaczy być dzieckiem Bożym, - definiuje pojęcia: kuszenie, pokusa, post, wstrzeźliwość, szatan, - wymienia i wyjaśnia pokusy stawiane Jezusowi przez szatana, - podaje z pamięci słowa konsekracji, - wyjaśnia, że Msza Święta jest pamiątką Ostatniej Wieczerzy, - opowiada o modlitwie Jezusa w ogrodzie Oliwnym, - wyjaśnia, czym jest Ogrójec i podaje jego inne nazwy, - opowiada o męce Pana Jezusa i Jego śmierci na krzyżu, - uzasadnia, że uczestnictwo w niedzielnej Mszy Świętej jest wyznaniem wiary w zmartwychwstanie, - wyjaśnia symbolikę pokarmów błogosławionych w Wielką Sobotę, - wyjaśnia, dlaczego udział w procesji Bożego Ciała jest świadectwem wiary, - wymienia sposoby oddawania czci Bogu (gesty, adoracja...), - uzasadnia, że chrześcijanin powinien łączyć wypełnianie codziennych obowiązków z „patrzaniem w niebo”, czyli modlitwą i oczekiwaniem na powtórne przyjście Jezusa, - wyjaśnia dary, z którymi przychodzi Duch Święty, - wyjaśnia rolę Ducha Świętego w życiu chrześcijanina. 	<ul style="list-style-type: none"> - opowiada perykopę o sędzie ostatecznym i wyjaśnia użyte w niej symbole, - uzasadnia, że przygotowanie duchowe na Boże Narodzenie jest ważniejsze od przygotowań materialnych, - wyjaśnia, że Jezus „rodzi się” w sercach ludzi, gdy przyjmują Najświętszy Sakrament, - charakteryzuje dary otrzymane na chrzcie, - wyjaśnia, na czym polegało spełnienie przez Jezusa woli Ojca, - wyjaśnia, dlaczego Pan Jezus dobrowolnie przyjął krzyż, - podaje, gdzie znajduje się (historyczny) pusty grób Jezusa, - wyjaśnia istotę przygotowanego przez Jezusa miejsca w niebie. 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje Bożą sprawiedliwość, - podaje przykłady różnych inicjatyw wspierających misję, - charakteryzuje nabożeństwa wielkopostne, - charakteryzuje znaczenie Eucharystii i kapłaństwa w życiu chrześcijańskim, - opowiada o liturgii Wielkiego Piątku. - charakteryzuje przesłanie o Bożym Miłosierdziu, które przekazała św. Faustyna, - opowiada o roli św. Jana Pawła II w propagowaniu Bożego miłosierdzia w sanktuarium w Łagiewnikach.
---	--	---	---	---

Wymagania edukacyjne z religii w zakresie klasy V szkoły podstawowej do programu nr AZ-2-01/10 i podręcznika nr AZ-21-01/18-RA-2/20 „Bóg poszukuje człowieka” od redakcją ks. Stanisława Łabendowicza

OCENA DOPUSZCZAJĄCA	OCENA DOSTATECZNA	OCENA DOBRA	OCENA BARDZO DOBRA	OCENA CELUJĄCA
I. Pragnienie człowieka				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - definiuje terminy: „dar”, „wiara” - wyjaśnia, czym jest nadzieja, - wyjaśnia pojęcie „wspólnota”. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wybiera sposoby okazywania wdzięczności Bogu za Jego miłość, - charakteryzuje najważniejsze wspólnoty w życiu człowieka. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - proponuje sposoby troski o rozwój wiary, - wnioskuje, że aby osiągnąć szczęście wieczne należy przestrzegać przykazań, - objaśnia, w jaki sposób należy dbać o rozwój wiary, - wskazuje na odpowiedzialność za pełnienie czynów miłości, - przedstawia, na czym polega kultura uczestnictwa w życiu różnych wspólnot - Kościoła, narodu, rodziny, grupy szkolnej, rówieśniczej, - przedstawia, na czym polega uczestnictwo w życiu różnych wspólnot, - wyjaśnia, na czym polega kultura bycia w różnych grupach wspólnotach. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia źródła autentycznego i trwałego szczęścia, - omawia różnice między prawdziwym szczęściem a przyjemnością, - nazywa zbawienie prawdziwym szczęściem., - wyjaśnia, na czym polega kultura bycia w różnych grupach wspólnotach. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje, że szczęście to pierwotny zamysł Boga względem człowieka, - wskazuje na związek wiary z nadzieją i miłością, - podaje przykłady świadków wiary.
II. Biblia źródłem odkrywania tajemnicy Boga				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, że wiara i wiedza nie są sprzeczne, - wyjaśnia, czym jest Pismo Święte, - wskazuje prawidłowo: tytuł, rozdział i werset w perykopie biblijnej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcie wiary w Boga, - określa wiarę jako łaskę - dar otrzymany od Boga, - charakteryzuje związek między Pismem Świętym a Tradycją , - rozróżnia księgi Starego i Nowego Testamentu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje relacje między wiarą i wiedzą, - uzasadnia, że wiara jest zadaniem, - wyjaśnia, że Bóg objawia się w słowie (Piśmie Świętym), - wymienia gatunki literackie w Biblii - przypowieść, list, hymn, - wymienia Księgi Nowego Testamentu, - wymienia skróty niektórych ksiąg biblijnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawia proces formowania się ksiąg biblijnych, - definiuje pojęcia: Objawienie, natchnienie biblijne, kanon Pisma Świętego, - podaje zasady korzystania z Pisma Świętego, - wymienia skróty niektórych ksiąg biblijnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje zasady interpretacji Starego i Nowego Testamentu.
III. Bóg objawiający siebie w dziele stworzenia				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje, że Bóg jest Stwórcą nieba i ziemi , - wyjaśnia, że Bóg objawia się w stworzeniu i człowiek może poznać Boga przez dzieła stworzenia, - wyjaśnia, że wszystko, co stworzył Bóg, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia prawdy objawione zawarte w opisie stworzenia świata i człowieka, - wyjaśnia pojęcia: błogosławieństwo, wolna wola, - przedstawia i interpretuje biblijne obrazy: grzech pierwszych ludzi, - wyjaśnia różnicę między dobrem a złem w konkretnych sytuacjach moralnych, - definiuje słowo: „pycha” 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - formułuje modlitwy dziękczynienia, uwielbienia Boga Stwórcy, w oparciu o teksty biblijne i własnymi słowami, - wyjaśnia pojęcia: grzech pierworodny Protoewangelia, - omawia, czym jest modlitwa i uzasadnia znaczenie modlitwy w codziennym życiu chrześcijanina, - opisuje działalność złego ducha i wskazuje na zagrożenie potępieniem. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje przyczyny nieszczęść i zła, - przedstawia i interpretuje biblijne obrazy: dzieje Kaina i Abła, - przedstawia skutki dobra i zła (grzechu), - przedstawia i interpretuje biblijne obrazy: dzieje Noego, - streszcza tekst biblijny o budowie wieży Babel, - streszcza biblijny opis ofiary Abrahama, - podaje treść obietnicy danej Abrahamowi, - przytacza biblijne opowiadanie dotyczące snu Jakuba, - opowiada o powołaniu Jakuba przez Boga, - charakteryzuje postać Józefa, - opowiada historię proroka Jonasza. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje przyczyny zła, uzasadnia, że zło jest konsekwencją odrzucenia Boga.

jest dobre.	- wybiera sposoby okazywania miłości Bogu.			
IV. Bóg wierny danym obietnicom prowadzi swój lud				
Uczeń: - wymienia najważniejsze przymioty Boga.	Uczeń: - wyjaśnia, dlaczego powinniśmy powierzyć swoje życie Panu Bogu, - wyjaśnia pojęcie: prorok, - wyjaśnia pojęcie: Pascha.	Uczeń: - wyjaśnia pojęcie: przymierze, - nazywa Abrahama ojcem wierzących, - wyjaśnia pojęcie: Patriarcha, - proponuje sposoby troski o rozwój wiary, - ocenia postawę Abrahama wobec Boga, - wyjaśnia pojęcie: Opatrzność Boża, - streszcza historię Józefa, syna Jakuba.	Uczeń: - przedstawia podstawowe wydarzenia historii zbawienia w Starym Testamencie jako przejawy Bożej wierności obietnicom danym Abrahamowi i wyraz miłości do człowieka.	Uczeń: - dokonuje aktualizacji faktów związanych z poznawanymi wydarzeniami i postaciami Starego Testamentu, - zna dzieje Izaaka.
V. Jezus nowym Mojżeszem i obiecanym Mesjaszem				
Uczeń: - wyjaśnia pojęcie przypowieść oraz wskazuje na strukturę przypowieści.	Uczeń: - przytacza przypowieść o siewcy.	Uczeń: - wyjaśnia pojęcia: Wcielenie i Odkupienie, - omawia przypowieść o robotnikach w winnicy, - omawia przypowieść o miłosiernym Samarytaninie, - omawia przypowieść o talentach, - wyjaśnia zbawczy sens męki i śmierci Jezusa Chrystusa, - wskazuje na skutki wynikające z Wcielenia i Odkupienia dla życia chrześcijanina i każdego człowieka.	Uczeń: - wymienia sposoby Bożego objawienia (stworzenie, słowo Boże, Jezus Chrystus), - wyjaśnia, na czym polega Dobra Nowina o Królestwie Bożym, - wymienia najważniejsze przymioty Boga: Bóg Ojciec miłosierny, - przedstawia podstawowe fakty z życia Jezusa Chrystusa, - opisuje miłość Boga do człowieka objawioną w męce i śmierci Jezusa Chrystusa, - wyjaśnia znaczenie Paschy Jezusa Chrystusa.	Uczeń: - w oparciu o wybrane teksty Starego i Nowego Testamentu charakteryzuje rolę Maryi w dziele zbawczym, - omawia znaczenie zbawczej misji Jezusa Chrystusa dla całej ludzkości i poszczególnych ludzi.
VI. Kościół Jezusa Chrystus				
Uczeń: - podaje, jak powstał Kościół.	Uczeń: - podaje, że Jezus założył Kościół, wybrał Dwunastu, - podaje, że Kościół jest konieczny do zbawienia, - podaje, że Kościół jest misyjny (pojęcie: misjonarz), - wybiera sposób zaangażowania się w sprawę misji, - opisuje hierarchiczny ustrój Kościoła, - podaje, że Kościół jest wiarygodny i konieczny do zbawienia, - nazywa św. Pawła Apostołem Narodów.	Uczeń: - przytacza biblijne obrazy Kościoła, - podaje argumenty za tym, że w Kościele katolickim w pełni obecny jest Kościół Chrystusowy (np. sukcesja), - wyjaśnia pojęcia: misje, misjonarz, papież, prymat papieża, Stolica Apostolska, dogmat, sobór, synod biskupów, konferencja episkopatu, - podaje, jaką rolę odgrywa św. Piotr w Kościele, św. Paweł - wskazuje najważniejsze fakty z życia świętych czasów apostołskich: św. Piotr, św. Szczepan, św. Paweł, - uzasadnia wartość świadectwa wiary w różnych sytuacjach życiowych, - podaje, jaką rolę odegrał św. Szczepan w Kościele, - podaje przykłady świadków wiary w konkretnych sytuacjach życiowych, - podaje możliwości włączenia się w życie Kościoła, a zwłaszcza wspólnoty diecezjalnej i parafialnej, - przytacza przykazania kościelne, - uzasadnia potrzebę przestrzegania przykazań kościelnych.	Uczeń: - omawia etapy powstawania Kościoła, - charakteryzuje najważniejsze obrazy biblijne Kościoła, - wyjaśnia, czym jest Kościół i jaka jest jego rola w historii zbawienia, - podaje przymioty Kościoła, - podaje, jaka jest struktura i ustrój Kościoła, - dokonuje aktualizacji faktów związanych z poznawanymi wydarzeniami i postaciami Nowego Testamentu, - uzasadnia wartość świadectwa wiary (Święty Piotr) w różnych sytuacjach życiowych, - podaje strukturę i ustrój Kościoła (pojęcia: biskup, diecezja, parafia, proboszcz), - wymienia pięć przykazań kościelnych i omawia ich znaczenie.	Uczeń: - określa, na czym polega współpraca w budowaniu Kościoła, - identyfikuje historię Kościoła z pielgrzymką wspólnoty wierzących - „my” w historii zbawienia, - na podstawie poznawanych dziejów Kościoła wskazuje na ciągłość działania Boga w dziejach świata i człowieka, - uzasadnia, że historia Kościoła jest świadectwem prowadzenia ludzi do zbawienia.
VII. Historia zbawienia w Kościele pierwotnym oraz w starożytności i w średniowieczu				
Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

<p>- definiuje Kościół jako boską i ludzką rzeczywistość .</p>	<p>- podaje, że Kościół przyczynia się do rozprzestrzeniania Ewangelii, - podaje, że Kościół odegrał ogromną rolę w życiu narodu polskiego), - podaje, że Kościół odegrał ogromną rolę w dziedzinie nauki, sztuki, życia codziennego.</p>	<p>- opowiada o prześladowaniu chrześcijan, - przytacza historię św. Wojciecha, - opisuje początki chrześcijaństwa w Polsce, - przytacza działalność chrztu Polski, - przytacza okoliczności św. Cyryla i św. Metodego, - przytacza działalność św. Benedykta i rolę benedyktynów, - podaje, jaką rolę odegrały zakony w Kościele (św. Dominik, św. Franciszek), - wyjaśnia, czym był tzw. spór o św. Stanisława, - podaje, jaką rolę w życiu narodu polskiego odegrał św. Stanisław, - podaje, jaką rolę w życiu narodu polskiego odegrała św. Jadwiga Królowa, - streszcza życie chrześcijan w czasach jagiellońskich.</p>	<p>- wyjaśnia, w jaki sposób pierwsi chrześcijanie realizowali naukę Chrystusa, - stwierdza, że pierwsze wspólnoty chrześcijańskie są wzorem wypełniania zadań Kościoła, - przedstawia misję św. Wojciecha dla historii Polski, - przedstawia misję św. Wojciecha i znaczenie chrztu dla historii Polski, - opowiada o życiu i misji świętych Cyryla i Metodego, - przedstawia rolę zakonów w dziejach starożytnej i średniowiecznej Europy: benedyktyni, franciszkanie i dominikanie oraz znaczenie tych zakonów dzisiaj, - wskazuje na ciągłość działania Boga w dziejach świata i człowieka, - wskazuje jaką rolę odegrała Święta Królowa Jadwiga w dziejach Polski i kościoła.</p>	<p>- wskazuje miejsca prześladowań współczesnych chrześcijan, - opierając się na omawianych postaciach świętych - Święty Wojciech i działalności Kościoła, podaje przykłady wpływu chrześcijaństwa na dzieje ludzkości, - opierając się na omawianych postaciach świętych i działalności Kościoła, podaje przykłady wpływu chrześcijaństwa na dzieje ludzkości, - objaśnia różnice i podobieństwa pomiędzy katolicyzmem i prawosławiem.</p>
VIII. Bóg obecny w życiu swego ludu - rok liturgiczny				
<p>Uczeń: - wierzy w zmartwychwstanie umarłych.</p>	<p>Uczeń: - podaje, że św. Stanisław Kostka jest patronem dzieci i młodzieży, - identyfikuje różaniec z wzywaniem i bliskością Matki, - uzasadnia religijny wymiar okresu: Adwentu, - wyraża wdzięczność za miłość Boga, - wlicza nabożeństwa odprawiane w Wielkim Poście.</p>	<p>Uczeń: - podaje sens, przesłanie i liturgię święta św. Stanisława Kostki, - wymienia i opisuje miesiące i święta maryjne, - podaje sens, przesłanie i liturgie nabożeństwa różańcowego, - podaje, że tajemnice różańca świętego są streszczeniem najważniejszych wydarzeń z życia Jezusa i Maryi, - omawia liturgiczne i paraliturgiczne formy świętowania w Adwencie, - zestawia wydarzenia biblijne ze zwyczajami religijnymi, - podaje sens, przesłanie i liturgię poszczególnych okresów, świąt oraz uroczystości roku liturgicznego – Adwentu, Bożego Narodzenia, Wielkiego Postu, Triduum Paschalnego, Wielkanocy, Zesłania Ducha Świętego, Bożego Ciała, Najświętszego Serca Pana Jezusa (dziewięć pierwszych piątków miesiąca) - wyjaśnia, dlaczego Pan Jezus przyjął mękę i śmierć na krzyżu.</p>	<p>Uczeń: - przytacza biografię św. Stanisława Kostki, - uzasadnia religijny wymiar święta, - przytacza motto życiowe św. Stanisława Kostki: „Do wyższych rzeczy jestem stworzony”, - wymienia tajemnice różańca świętego, - podaje zbawczy sens obchodów roku liturgicznego (struktura i znaczenie roku liturgicznego), - uzasadnia religijny wymiar uroczystości Narodzenia Pańskiego, - wymienia i opisuje uroczystości i święta Pańskie, - charakteryzuje Wielki Post w kontekście wydarzeń zbawczych i nauczania Kościoła oraz życia chrześcijanina, - opowiada o wydarzeniach z Drogi krzyżowej Pana Jezusa, - wymienia stacje Drogi krzyżowej, - omawia liturgiczne formy świętowania w poszczególnych okresach liturgicznych, - uzasadnia religijny wymiar Wielkiego Postu, uroczystości: Zmartwychwstania Pańskiego, Zesłania Ducha Świętego, Bożego Ciała - uzasadnia religijny wymiar uroczystości i charakteryzuje istotę kultu Serca Pana Jezusa.</p>	<p>Uczeń: - ukazuje związek wydarzeń biblijnych z rokiem liturgicznym, prawdami wiary i moralności chrześcijańskiej oraz życiem chrześcijanina, - wyjaśnia, dlaczego Maryję nazywamy nauczycielką życia Jezusa, - charakteryzuje tajemnice różańca świętego, - charakteryzuje poszczególne okresy roku liturgicznego w kontekście wydarzeń zbawczych i nauczania Kościoła oraz życia chrześcijanina.</p>

**Wymagania edukacyjne z religii w zakresie klasy VI szkoły podstawowej do programu nr AZ-2-01/18 i podręcznika nr AZ-22-01/18-RA-14/21
„Jezus Chrystus nas zbawia” pod redakcją ks. Stanisława Łabendowicza**

OCENA DOPUSZCZAJĄCA	OCENA DOSTATECZNA	OCENA DOBRA	OCENA BARDZO DOBRA	OCENA CELUJĄCA
I. Człowiek poznaje świat i siebie				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nazywa Boga Stworzycielem, – podaje argumenty za niesprzecznością wiary i wiedzy nauk przyrodniczych, – podaje przykłady sztuki religijnej, – identyfikuje otaczający świat z dziełem Boga Stwórcy, – podaje, że wszystko, co stworzył Bóg, jest dobre, – wymienia przymioty Boga, – definiuje słowa: „religia” i „chrześcijaństwo”, – podaje, czym jest Objawienie Boże, – wymienia zadania powierzone człowiekowi przez Boga, – przytacza, co mówi o człowieku nauka i Objawienie Boże, – podaje, że godność człowieka wynika z chrztu, – wylicza funkcje potrójnego posłannictwa Chrystusa, – wyjaśnia alegorię z przypowieści o winnym krzewie i latoroślach. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady sztuki religijnej, – identyfikuje otaczający świat z dziełem Boga Stwórcy, – wymienia sposoby poznania Bożego Objawienia (zmysły, uczucia, rozum, sztuka), – przytacza wybrane teksty na temat Objawienia Bożego, – wymienia sposoby poznania Chrystusa, – definiuje chrzest jako rodzaj szczególnej więzi z Bogiem, – podaje, że człowiek jest istotą społeczną, – wymienia miejsca i wspólnoty, w których żyje człowiek, – wspiera akcję pomocy potrzebującym, – zachowuje kulturę bycia w grupie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje siebie jako adresata Objawienia Bożego, – wyjaśnia relacje między wiarą i wiedzą, – wyjaśnia godności człowieka i pojęcie wskazuje jej źródła, – określa zadania, do których powołany jest człowiek, – angażuje się w własny rozwój emocjonalny i społeczny, – szanuje godność własną i innych, – charakteryzuje związek między człowiekiem a Panem Jezusem, – wskazuje, jakie znaczenie i skutki ma przyjęcie chrztu świętego, – nazywa rodzinę pierwszą i podstawową wspólnotą życia, – wylicza ruchy i grupy religijne działające w Kościele, – angażuje się we własny rozwój emocjonalny i społeczny. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, że poznajemy Objawienie Boże przez zmysły i sztukę, – stwierdza poznawalność Boga z rzeczy stworzonych, – określa rolę wiary w poznawaniu prawdy o stworzeniu świata i obecności w nim Boga, – racjonalizm wiary, – wskazuje na godność człowieka jako fundamentalną wartość ludzką, – analizuje znaczenie szacunku do siebie i innych, – wybiera sposób realizowania funkcji królewskiej, kapłańskiej i prorockiej w swoim życiu, – wyjaśnia, dlaczego człowiek powinien budować właściwe relacje z ludźmi, wśród których żyje, – wskazuje na godność człowieka – wartość ludzką, – planuje odpowiedzialnie wypełniać swoje zadania we wspólnotach, do których należy. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – redaguje modlitwę będącą uwielbieniem i dziękczynieniem Bogu za dar stworzenia, – wnioskuje, że człowiek może poznać Boga za pomocą rozumu, wiary i łaski poznania, – przejawia postawę wdzięczności Bogu za dar świata, – przyjmuje odpowiedzialność za świat, który Bóg dał w posiadanie człowiekowi, – kształtuje w sobie postawę wrażliwości na piękno świata, – dowodzi, że chrześcijaństwo jest religią objawioną, – przejawia postawę wdzięczności Bogu za dar chrztu, – przestrzega w życiu zobowiązań wynikających z chrztu świętego, – przyjmuje odpowiedzialność za dar chrztu świętego, – przyjmuje postawę wdzięczności za sakrament chrztu świętego, – wybiera sposoby troski i odpowiedzialności za innych, – wskazuje, co daje człowiekowi przynależność do danej wspólnoty, – poszukuje własnego miejsca w funkcjonujących grupach i ruchach religijnych.
II. Dzieje Narodu Wybranego – nasze dzieje – aktualność słowa Bożego				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcie „patriarcha”, – wymienia imiona ojców wiary, – używa poprawnie pojęcia: „wolańść”, – charakteryzuje wędrówkę Izraelitów do Ziemi Obiecanej jako przejaw Bożej wierności obietnicom danym Abrahamowi, – definiuje słowo: „przymierze”, – podaje okoliczności zawarcia przymierza na górze Synaj, – wymienia dziesięć przykazań Bożych, – podaje historię Samuela, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nazywa patriarchów ludźmi zawierzenia i oddania Bogu, – streszcza fragmenty Pisma Świętego ukazujące patriarchów i związane z nimi wydarzenia, – podaje przykłady odpowiedzialnego korzystania z wolności, – wymienia wydarzenia wyjścia z Egiptu i wędrówki Izraelitów do Ziemi Obiecanej, – streszcza wydarzenie zawarcia przymierza na górze Synaj, – wyjaśnia, że Dekalog jest wyrazem troski Boga o dobro człowieka, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podejmuje refleksję nad słowem Bożym, – uważnie słucha słowa Bożego, – wskazuje przykłady postępowania zgodnego z przykazaniami Bożymi, – określa, że Jezus swoim życiem i przepowiadaniem zaświadczył o ważności Dekalogu, – wyjaśnia, kim są sędziowie w Narodzie Wybranym, – uzasadnia potrzebę wsluchiwania się w głos Boga, – opowiada o działalności króla Dawida, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postawy ojców wiary, – określa patriarchów jako wzór do naśladowania, – dokonuje aktualizacji faktów związanych z wydarzeniami i postaciami Starego Testamentu, – troszczy się o kształtowanie w sobie prawidłowego sumienia, – przyjmuje odpowiedzialność za realizację wskazań Dekalogu w swoim życiu, – określa, na czym polegała działalność sędziego Samuela, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – planuje naśladowanie postaci biblijnych, – dowodzi konieczności rozwoju swojej wiary, – jest przekonany o kierowaniu światem przez Boga, – uzasadnia potrzebę wypełniania przykazań Bożych, – przyjmuje odpowiedzialność za swoje posłuszeństwo wobec Boga, – pogłębia swoją relację z Bogiem, starając się naśladować Dawida, – ocenia swoje zaangażowanie w wypełnianiu V przykazania kościel-

<ul style="list-style-type: none"> – podejmuje refleksję nad słowem Bożym, – podaje, kiedy panował król Dawid, – podaje, że król Salomon wybudował świątynię w Jerozolimie, – przytacza treści Pisma Świętego mówiące o Izajaszu i Jeremiaszu, – podejmuje refleksje nad słowem Bożym, – podaje, że za czasów Jozasza zostało odnowione przymierze z Bogiem, – podaje, że Naród Wybrany był w niewoli babilońskiej, – wymienia przyczyny niewoli babilońskiej, – przytacza historię o matce machabejskiej i jej siedmiu synach oraz o Judzie Machabeuszu, – wymienia męczenników za wiarę, – podaje wydarzenia z dziejów Izraela przed narodzeniem Pana Jezusa, – wymienia sposoby przeciwdziałania zła i cierpieniu. 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje znaczenie przykazań Bożych dla człowieka, – wyjaśnia pojęcie psalm oraz charakteryzuje osobę króla, – objaśnia, w jakich okolicznościach Dawid został namaszczony na króla, – charakteryzuje rządy króla Salomona, – podaje znaczenie słowa: „prorok”, – stwierdza, iż Bóg przez proroków przygotowywał ludzi na przyjście Zbawiciela, – charakteryzuje rządy króla Jozasza: reformy religijne, odnowienie Świątyni Jerozolimskiej, – definiuje słowo: „niewola”, – podaje przykłady właściwego zachowania chrześcijanina wobec zła i nieszczęść, – wymienia najważniejsze postacie Starego Testamentu, – streszcza biblijne opowiadanie o Hiobie, – podaje przykłady właściwego zachowania chrześcijanina wobec zła i nieszczęść. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje, że Jezus jest potomkiem Dawida, – podaje znaczenie świątyni Jerozolimskiej dla Narodu Wybranego, – opisuje świątynię Jerozolimską, – charakteryzuje proroka Izajasza i Jeremiasza, – planuje sposoby świadczenia o Bogu w swoim środowisku, – wskazuje na znaczenie słowa Bożego w dziejach narodu wybranego – odnowienia przymierza przez Jozasza, – określa formy przeciwdziałania zniewoleniu, – opowiada o sytuacji Izraelitów w niewoli babilońskiej, – wskazuje na Izrael jako Naród Wybrany przez Boga, – charakteryzuje postawę chrześcijanina przeżywającego cierpienie, – wyjaśnia, na czym polegała misja Jezusa jako Zbawiciela, – prezentuje świadectwa chrześcijańskie i niechrześcijańskie na temat historyczności Jezusa. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje działalność Samuela, – analizuje teksty źródłowe mówiące o królu Dawidzie, – określa psalm jako gatunek literacki, – określa rolę i zadanie proroków w zbawczym planie Boga, – ocenia swoją postawę jako świadka Chrystusa, – podejmuje refleksję nad własnym życiem, – dokonuje aktualizacji faktów związanych z wydarzeniami i postaciami Starego Testamentu, – określa formy przeciwdziałania zniewoleniu, – opowiada o Judzie Machabeuszu, – pogłębia swoją relację z Bogiem naśladując postaci biblijne, – stwierdza, w jaki sposób może naśladować postawę Hioba w cierpieniu, – uzasadnia historyczność Jezusa z Nazaretu, – opisuje ziemskie życie Jezusa. 	<p>nego,</p> <ul style="list-style-type: none"> – planuje troszczyć się o swoją wspólnotę parafialną, – podejmuje refleksję nad swoją wiernością względem Pana Boga, – określa ramy czasowe rządów Jozasza, – ocenia swoją postawę w walce z czynnikami zniewalającymi człowieka, – określa formy przeciwdziałania zniewoleniu, – dowodzi konieczności dawania świadectwa wierności Bogu, – opisuje ogólnie sytuację w Izraelu przed narodzeniem Jezusa Chrystusa, – pomaga ludziom potrzebującym, – wyraża wdzięczność Chrystusowi za dar odkupienia, – analizuje dokumenty źródłowe świadczące o historyczności Jezusa Chrystusa.
---	--	--	---	---

III. Wypełnienie proroctw – Wcielenie

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -przytacza źródła chrześcijańskie i niechrześcijańskie na temat życia i działalności Jezusa z Nazaretu, – definiuje słowo: „Mesjasz”, – definiuje, czym jest tajemnica Wcielenia, – objaśnia znaczenie „Światła” w Prologu św. Jana, – podaje, gdzie Jezus przyjął chrzest, – podaje, czym jest powołanie, – wymienia imiona pierwszych uczniów Jezusa, – definiuje słowo: „cud”, – podaje, że Pan Jezus objawił Siebie na weselu w Kanie, – podaje, że Jezus czynił cuda, – wymienia świadków i miejsca przemienienia Pana Jezusa, – wie, że na górze Tabor Jezus objawił swą Boską chwałę, – wymienia przypowieści Jezusa, – podaje, że Maryja jest Matką wierzących, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia wydarzenia z życia Jezusa, – identyfikuje osobę Jezusa z Nazaretu z postacią Zbawiciela, – wyjaśnia niektóre proroctwa mesjańskie o Chrystusie, – przytacza treść Prologu z Ewangelii według św. Jana, – wymienia, kto objawił się w czasie chrztu Jezusa, – opowiada o wydarzeniu powołania pierwszych uczniów, – podaje, że Maryja wzywa nas do wypełniania woli Pana Jezusa, – wymienia cuda Jezusa (A.13.3), – opowiada o przemienieniu Pana Jezusa (A.13.3), – podaje kiedy w liturgii Kościoł wspomina wydarzenie z góry Tabor, – definiuje, czym jest przypowieść, – podaje, że Jezus nauczał przez przypowieści (A.13), – objaśnia, na czym polega obecność Maryi w życiu wierzących. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polegała misja Jezusa jako Zbawiciela, – prezentuje świadectwa chrześcijańskie i niechrześcijańskie na temat historyczności Jezusa, – identyfikuje Chrystusa z oczekiwanym Mesjaszem, – interpretuje Prolog św. Jana, – opowiada o chrzcie Jezusa w Jordanie, – wyjaśnia, co dokonało się nad wodami Jordanu, – charakteryzuje postawę powołanych uczniów, – opowiada o pierwszym cudzie Jezusa, – opowiada o cudach Pana Jezusa, – wyjaśnia znaczenie cudów Jezusa, – wyjaśnia znaczenie Bożych słów wypowiedzianych podczas przemienienia Pana Jezusa, – opowiada o nauczaniu Pana Jezusa w przypowieściach na podstawie Ewangelii wg św. Łukasza, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia historyczność Jezusa z Nazaretu, – opisuje ziemskie życie Jezusa, – ocenia swoją postawę wobec Jezusa – Mesjasza, – określa rolę i zadania Mesjasza, – analizuje wybrane teksty źródłowe o Mesjaszu, – opowiada o narodzeniu Jezusa, – wyjaśnia, czego dotyczy tajemnica Wcielenia, – charakteryzuje dary otrzymane na chrzcie, – podaje datę liturgicznego wspomnienia chrztu Pańskiego, – określa zadania uczniów Chrystusa, – wskazuje jak można głosić Ewangelię, – określa, kiedy człowiek pełni wolę Boga, – przyjmuje odpowiedzialność za wypełnianie woli Bożej, – uzasadnia znaczenie przemienie- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyraża wdzięczność Chrystusowi za dar odkupienia, – pogłębia więź z Chrystusem poprzez poznanie Jego Osoby i nauczania, – analizuje dokumenty źródłowe świadczące o historyczności Jezusa Chrystusa, – wybiera sposób świadczenia o Chrystusie w codziennym życiu, – odkrywa we własnym życiu Chrystusa jako Mesjasza, – wskazuje na wartość tajemnicy Wcielenia, – podejmuje refleksję nad słowem Bożym, – układa rozważanie do pierwszej tajemnicy światła, – wyraża wdzięczność Chrystusowi za dar chrztu, – stara się układać swoje życie według wskazań słowa Bożego, – rozumie celowość czynienia cudów przez Jezusa,
---	---	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> – wylicza dogmaty maryjne. 		<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie przypowieści, – analizuje teksty źródłowe mówiące o Maryi, – wskazuje święta maryjne. 	<p>nia Pana Jezusa w aspekcie wydarzeń paschalnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje nauczanie Pana Jezusa w przypowieściach, – wyjaśnia dogmaty maryjne: Boże Macierzyństwo, Wieczyste Dziewictwo, Niepokalane Poczęcie, Wniebowzięcie). 	<ul style="list-style-type: none"> – planuje układać swoje życie według wskazań słowa Bożego, – wybiera sposoby przemiany własnego życia, – uważnie słucha słowa Bożego, – ocenia swoją postawę wobec Maryi, – uważnie słucha i czyta słowo Boże.
IV. Nasze życie z Jezusem Chrystusem – sakramenty				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje, czym jest znak, gest i postawa, – podaje, podział zadań w sprawowaniu liturgii, – wymienia zadania w zgromadzeniu liturgicznym, – wymienia 7 sakramentów, sakramentów – wyjaśnia sens i skutki udzielania sakramentów, – streszcza przypowieść o miłosiernym ojcu, – wskazuje, że człowiek jest odpowiedzialny za własne sumienie – Jezus i Zacheusz, – przedstawia konsekwencje wynikające z sakramentu pokut i Eucharystii, – wyjaśnia rozumienie Eucharystii jako ofiary Chrystusa i Kościoła oraz ucztę miłości. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje liturgię jako dialog Boga z człowiekiem, – wyjaśnia, cel sprawowania liturgii, – wyjaśnia, co to są sakramenty oraz omawia ich cel w życiu chrześcijanina, – podaje, podział sakramentów, sens i cel, – przedstawia konsekwencje wynikające z sakramentu chrztu, – omawia liturgię oraz nauczanie Kościoła na temat sakramentów wtajemniczenia chrześcijańskiego – wylicza dary Ducha Świętego – nazywa Eucharystię ucztą ofiarną, ucztą dziękczynienia i ucztą miłości – wymienia rodzaje sakramentaliów. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje znaki, symbole i gesty liturgiczne oraz właściwie je interpretuje, – wymienia postawy i gesty liturgiczne, – przedstawia konsekwencje wynikające z sakramentów, – wymienia znaki, symbole i gesty liturgiczne sakramentów, – wyjaśnia, czym są sakramenty – omawia znaczenie i skutki chrztu świętego, – omawia przebieg poszczególnych sakramentów, – opisuje warunki dobrze przeżytego sakramentu pokuty i pojednania, – uzasadnia, dlaczego Eucharystia jest centrum liturgii i życia chrześcijańskiego, – wymienia elementy Mszy Świętej i wyjaśnia ich znaczenie, – omawia rolę Eucharystii w życiu moralnym chrześcijanina, – przedstawia rodzaje i formy modlitwy, a także postawy modlitewne: adoracja, – uzasadnia, dlaczego Eucharystia jest centrum liturgii i życia chrześcijańskiego, – przedstawia znaczenie pogrzebu kościelnego, – wyjaśnia, na czym polega rola Kościoła w zbawianiu człowieka. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – angażuje się w liturgię Kościoła, – poprzez znaki i gesty wyraża swoją wiarę oraz prowadzi dialog z Bogiem, – wierzy w zbawczą obecność Chrystusa w sakramentach świętych, – przytacza i interpretuje wybrane teksty biblijne na temat poszczególnych sakramentów, – uzasadnia godność chrześcijanina wynikającą z chrztu świętego, – wyjaśnia pojęcie miłosierdzia Bożego, wiążąc je ze sprawiedliwością, powołując się na przypowieści (o miłosiernym ojcu, – przedstawia motywy przyjęcia sakramentu święceń, – omawia skutki sakramentu w życiu indywidualnym i wspólnotowym, – omawia Kościół jako mistyczne Ciało Chrystusa i konsekwencje tej rzeczywistości Kościoła dla wierzących. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – z szacunkiem wykonuje gesty liturgiczne, – daje świadectwo wiary, – przyjmuje odpowiedzialność za własny udział w liturgii Kościoła, – wyjaśnia, na czym polega rola Kościoła w zbawieniu człowieka, – identyfikuje się ze wspólnotą Kościoła, – omawia skutki sakramentu w życiu indywidualnym i wspólnotowym (B.7.4), – jest odpowiedzialny za dar chrztu świętego, – przestrzega w życiu zobowiązań wynikających z chrztu świętego, – świadomie podchodzi do przygotowania do bierzmowania, – omawia rolę sakramentu pokuty i pojednania w życiu moralnym chrześcijanina – uzasadnia potrzebę regularnego przystępowania do sakramentu pokuty, – wskazuje na postawę szacunku wobec Eucharystii, – angażuje się w liturgię Mszy Świętej, – podaje możliwości włączenia się w życie Kościoła, zwłaszcza wspólnoty parafialnej i diecezjalnej, – poprzez znaki i gesty wyraża swoją wiarę oraz prowadzi dialog z Bogiem.
V. Wiem, w Kogo wierzę				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia artykuły Składu Apostolskiego, – świadomie wyznaje wiarę, – definiuje pojęcie: „renesans”, – wymienia przyczyny reformacji, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje, na ile artykułów dzieli się Skład Apostolski, – wymienia osoby, które w epoce renesansu wniosły znaczący wkład w życie Kościoła, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia poszczególne artykuły Składu Apostolskiego i Credo, – wyjaśnia zaangażowanie chrześcijan w tworzenie kultury, – wymienia główne Kościoły prote- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – określa, w jaki sposób uczeń Jezusa może wyznawać wiarę, – wskazuje na ciągłość działania Boga w dziejach, – wskazuje różnice i podobieństwa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – proponuje sposoby wzmacniania wiary, – uzasadnia, że historia Kościoła jest świadectwem prowadzenia ludzi do zbawienia,

<ul style="list-style-type: none"> – podaje znaczenie słów: powołanie, misja, misjonarz, nakaz misyjny, – przytacza treść nakazu misyjnego Chrystusa, – wyjaśnia pojęcie: „męczennik”, – podaje cechy charakterystyczne dla Kościoła grekokatolickiego, – podaje, że Kościół miał udział w rozwoju kulturalnym i społecznym, – wymienia przykłady kultury chrześcijańskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: reformacja, protestantyzm, „sobór”, – podaje, kiedy odbył się Sobór Trydencki, – wymienia przyczyny podziału chrześcijan, – wyjaśnia, czym jest ekumenizm – dialog międzyreligijny, – charakteryzuje duchowość św. Ignacego Loyoli, – wymienia zakony zaangażowane w tworzenie szkolnictwa, – podaje, kim był święty św. Andrzej Bobola, – objaśnia, czym jest odpowiedzialność za tworzenie kultury. 	<p>stanckie,</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, w jakim celu odbył się Sobór Trydencki, – wskazuje rolę Ducha Świętego w Kościele reformującym się, – podaje przykład św. Ignacego Loyoli jako wzoru w obronie wiary, – opowiada o misji zakonów: jezuitów, Braci Szkolnych, pijarów, – wyjaśnia znaczenie Unii Brzeskiej, – wskazuje okoliczności zawarcia Unii Brzeskiej, – używa poprawnie pojęć: „kultura”, „katolicka nauka społeczna”. 	<p>katolicyzmu i innych wyznań chrześcijańskich,</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje działania na rzecz jedności Kościoła i tolerancji religijnej, – opowiada o życiu św. Ignacego Loyoli, – omawia znaczenie zakonu jezuitów, – charakteryzuje wpływ chrześcijaństwa na dzieje ludzkości, – opisuje sytuacje szkolnictwa w XVI-XVIII w., – prezentuje sylwetkę św. Andrzeja Boboli, – analizuje działania Konfederacji Warszawskiej na rzecz tolerancji religijnej, – dowodzi, że Polska była krajem tolerancji religijnej. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia rolę Kościoła w nauce i sztuce renesansu europejskiego, – uzasadnia potrzebę otwartości i szacunku wobec chrześcijan innych wyznań, – wyjaśnia podłoże podziałów w chrześcijaństwie, – uzasadnia potrzebę głoszenia Ewangelii w dzisiejszym świecie, – wskazuje, na osoby zaangażowane w rozwój szkolnictwa w XVI-XVIII w., – dowodzi, że Bóg posługując się ludźmi prowadzi Kościół do zbawienia, – przedstawia znaczenie Konfederacji Warszawskiej i Unii Brzeskiej.
---	--	---	--	--

VI. To dzieje się dzisiaj – rok liturgiczny

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje sens i przesłanie uroczystości Świętych Archaniołów i Wspomnienia Świętych Aniołów Stróżów, – wymienia zadania aniołów, – podaje sens, przesłanie i liturgię nabożeństwa różańcowego, – podaje sens, przesłanie i liturgię uroczystości Wszystkich Świętych, Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata, Okresu Narodzenia Pańskiego (świętych Młodzianków, Świętej Rodziny, Objawienia Pańskiego, Chrztu Pańskiego) – ukazuje związek uroczystości Chrystusa Króla z prawdami wiary i moralności chrześcijańskiej oraz życiem chrześcijanina, – podaje, kiedy Kościół obchodzi Boże Narodzenie, – wylicza okoliczności związane z narodzeniem Jezusa, – podaje, czym jest okres Wielkiego Postu – podaje sens i przesłanie liturgii Niedzieli Palmowej, Triduum Paschalnego, Zmartwychwstania Pańskiego, Święta Miłosierdzia Bożego, uroczystości Zesłania Ducha Świętego, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje uroczystości Świętych Archaniołów i Wspomnienia Świętych Aniołów Stróżów, – wskazuje na modlitwę różańcową jako streszczenie Ewangelii, – podaje, kiedy Kościół obchodzi uroczystość Wszystkich Świętych, – wyjaśnia, że Bóg każdego powołał do świętości, – objaśnia, że podstawą osiągnięcia świętości jest wiara, – zestawia wydarzenia biblijne ze zwyczajami religijnymi, – podaje, kiedy obchodzimy uroczystość Chrystusa Króla, – wymienia przymioty Chrystusa Króla, – pielęgnuje tradycje i zwyczaje religijne, – charakteryzuje uroczystości i święta Okresu Bożego Narodzenia, – wymienia praktyki Wielkiego Postu, – charakteryzuje Niedzielę Palmową, Triduum Paschalne w kontekście wydarzeń zbawczych i nauczania Kościoła oraz życia chrześcijanina, – charakteryzuje Zmartwychwstanie Pańskie, Niedzielę Miłosierdzia w kontekście wydarzeń zbawczych i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ukazuje związek wydarzeń biblijnych z rokiem liturgicznym, prawdami wiary i moralności chrześcijańskiej oraz życiem chrześcijanina – charakteryzuje nabożeństwo różańcowe w kontekście wydarzeń zbawczych i nauczania Kościoła oraz życia chrześcijanina – uzasadnia religijny wymiar uroczystości Wszystkich Świętych, – angażuje się w obchody roku liturgicznego – charakteryzuje uroczystość Bożego Narodzenia, Wielki Post, Zmartwychwstanie w kontekście wydarzeń zbawczych i nauczania Kościoła oraz życia chrześcijanina – ukazuje związek wydarzeń biblijnych z rokiem liturgicznym, prawdami wiary i moralności chrześcijańskiej oraz życiem chrześcijanina, – omawia przebieg liturgii Niedzieli Palmowej, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia liturgiczne i paraliturgiczne formy świętowania w poszczególnych okresach liturgicznych i świętach, – wyjaśnia pojęcie: „anioł”, – zestawia wydarzenia biblijne ze zwyczajami religijnymi, – objaśnia, że podstawą osiągnięcia świętości jest wiara, – charakteryzuje królestwo Chrystusa Króla, – omawia formy celebracji Wielkiego Postu, – opowiada o wjeździe Pana Jezusa do Jerozolimy (A.10.5), – uzasadnia religijny wymiar uroczystości Zesłania Ducha Świętego . 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na obecność aniołów w literaturze pięknej i sztuce (Ali.5), – stara się poznawać Boże Objawienie – wyjaśnia, na czym polega odmawianie różańca, wymienia jego części i tajemnice, – charakteryzuje niektórych świętych i błogostawionych, – omawia formy świętowania
--	--	--	--	--

– podaje, na jaką pamiątkę obchodzimy Uroczystość Zmartwychwstania Pańskiego.	nauczania Kościoła oraz życia chrześcijanina. – ukazuje związek wydarzeń biblijnych z rokiem liturgicznym, prawdami wiary i moralności chrześcijańskiej oraz życiem chrześcijanina.			
---	--	--	--	--

Wymagania edukacyjne z religii w zakresie klasy VII szkoły podstawowej do programu nr AZ-2-01/18 i podręcznika nr AZ-23-01/18-RA-21/22 „Bóg wskazuje nam drogę” pod redakcją ks. Stanisława Łabendowicza

OCENA DOPUSZCZAJĄCA	OCENA DOSTATECZNA	OCENA DOBRA	OCENA BARDZO DOBRA	OCENA CELUJĄCA
I. Jedyń Bóg – nasz Ojciec				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje, że człowiek nawiązuje relacje z Bogiem i drugim człowiekiem, – wskazuje, kto jest dawcą życia, – przytacza treść Dziesięciu Przykazań oraz okoliczności, w jakich Bóg je objawił, – wymienia sposoby oddawania czci Bogu, – wyjaśnia, do czego zobowiązuje I przykazanie Boże, – podaje przykłady wykroczeń przeciwko II przykazaniu Bożemu (), – wybiera sposoby oddawania szacunku wobec imienia Bożego, – wyjaśnia, na czym polega szacunek dla imienia Bożego, – identyfikuje III przykazanie Boże z potrzebą świętowania i związkiem pomiędzy czcią Boga a praktykami religijnymi, – wymienia sposoby świętowania i spędzania wolnego czasu, – podaje, czym jest modlitwa, – przyjmuje odpowiednią postawę podczas modlitwy. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wylicza cechy charakteryzujące człowieka, – podaje, że Bóg nadaje sens ludzkiemu życiu, – wyjaśnia, czym są Boże przykazania i jaki jest ich sens, – wymienia najważniejsze przymioty Boga, – wyjaśnia, kim jest Trójca Święta, – wskazuje na fundamentalny charakter I przykazania Bożego, – nazywa, czym jest oddawanie czci innym bogom, – identyfikuje wróżbiarstwo, astrologię i horoskopy z przeciwstawianiem się I przykazaniu Bożemu, – opisuje zadania wynikające z II przykazania Bożego, – definiuje, czym jest szabat i dzień Pański, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na związek godności człowieka z dziełem stworzenia, – przedstawia różne potrzeby ludzkie, w tym potrzebę sensu życia, – wskazuje na związek II przykazania Bożego z objawieniem imienia Bożego Mojżeszowi i czystością mowy, – omawia, na czym polega chrześcijańskie świętowanie niedzieli i spędzanie wolnego czasu, – uzasadnia znaczenie modlitwy. – wskazuje na Eucharystię jako centrum niedzieli chrześcijanina, – wymienia i omawia formy modlitwy (błogosławieństw, adoracja, modlitwa prośby, wstawiennicza, dziękczynna, uwielbienia). 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia główne cele w życiu każdego chrześcijanina, – wymienia wartości nadające sens ludzkiemu życiu, – wymienia święta kościelne nakazane, – wyjaśnia pojęcia: „ateizm”, „deizm”, „niewiara” i „agnostycyzm” „bałwochwalstwo”, „świętokradstwo”, – podaje i ocenia przykładowe postawy moralne związane z przeżywaniem niedzieli. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – określa zadania, do których powołany jest człowiek, – wymienia źródła autentycznego i trwałego szczęścia, – uzasadnia, że przykazania służą ochronie wartości, – porównuje szabat w Starym Testamencie i paschalny charakter niedzieli.
II. Jedyń Bóg – Jezus Chrystus – Nasz Wybawiciel				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje, czym jest Tajemnica Wcielenia, – przedstawia fakty z życia Jezusa, – wymienia sakramenty uzdrowienia, – podaje, czym jest wiara, – wskazuje, że świątynia jest domem modlitwy, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na wartość Tajemnicy Wcielenia, – wyjaśnia, czym jest odkupienie, – wymienia cuda uzdrowienia dokonane przez Jezusa, – wyjaśnia cel przyjmowania sakramentów uzdrowienia, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia zbawczy sens Wcielenia, – wyjaśnia, w czym, przejawia się zbawcza działalność Jezusa, – streszcza wydarzenie oczyszczenia świątyni – Mk 11,15-17, – omawia rady ewangeliczne jako wskazania dla każdego chrześcijanina 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na skutki wynikające z Wcielenia dla życia chrześcijanina i każdego człowieka, – uzasadnia potrzebę zaproszenia Chrystusa do swego życia, – opisuje miejsca liturgiczne w kościele, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przytacza treść Prologu z Ewangelii według św. Jana, – wskazuje na skutki wynikające z Wcielenia i Odkupienia, – opisuje zapowiedzi męki i zmartwychwstania Pana Jezusa, – zestawia wydarzenia biblijne z

<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia znaczenie pojęcia „kościół” w odniesieniu do wspólnoty i budynku, – podaje, czym jest śmierć i zmartwychwstanie Chrystusa dla chrześcijanina, – wyjaśnia, czym jest powołanie, – podaje, kto obecnie kontynuuje misję Apostołów, – wylicza najważniejsze zadania papieża w Kościele, – wyjaśnia, na czym polega posłuszeństwo i szacunek wobec papieża, – definiuje pojęcie świętości, – wskazuje, że każdy chrześcijanin jest wezwany do świętości. 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje, czym była dla Izraelitów Świątynia Jerozolimska, – objaśnia, czym jest wydarzenie męki i zmartwychwstania Pana Jezusa, – podaje, czym jest życie konsekrowane, – wymienia wyjaśnia i czym są rady ewangeliczne, kto je realizuje, co jest ich celem – określa zadania, jakie wypełniali Apostołowie, – przytacza słowa, jakimi Jezus nadał św. Piotrowi najwyższą władzę w Kościele, – wybiera sposoby okazywania szacunku i posłuszeństwa wobec papieża, – charakteryzuje, na czym polega dążenie do świętości. 	<p>nina,</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia stopnie święceń, – opowiada o zadaniach, jakie wypełniają następcy Apostołów, – podaje okoliczności, w których Jezus uczynił św. Piotra swoim zastępcą, – podaje, jakie wydarzenie zmieniło życie św. Pawła, – charakteryzuje postać św. Pawła, wyjaśnia różnice między życiem konsekrowanym a świeckim. 	<ul style="list-style-type: none"> – przytacza treść Pisma Świętego o powołaniu dwunastu Apostołów, – wymienia dwunastu Apostołów, – określa przymioty władzy papiejskiej, – streszcza najważniejsze wydarzenia z życia św. Pawła, – opisuje dążenie do świętości w różnych formach życia. 	<p>podstawowymi prawdami wiary Kościoła,</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia zakony, zgromadzenia i instytuty życia konsekrowanego działające na terenie diecezji, – przytacza biografię obecnego papieża, opowiada o podróżach św. Pawła,
III. Jedyny Bóg – Duch Święty – Nasz Uświęciciel				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje, kim jest Duch Święty, – wymienia dary Ducha Świętego, – podaje definicję grzechu, – używa poprawnie terminów: „grzech ciężki”, „grzech powszedni”, „grzech przeciwko Duchowi Świętemu”, – rozróżnia rodzaje grzechów, – wyjaśnia, czym jest Kościół, – identyfikuje Zesłanie Ducha Świętego z początkiem Kościoła, – opisuje wydarzenie Zesłania Ducha Świętego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia symbole Ducha Świętego, – podaje, że Duch Święty jest źródłem darów i charyzmatów udzielanych w Kościele, – wyjaśnia znaczenie słowa „charyzmat”, – podaje, że Duch Święty jest Dawką wiary Apostołów, – identyfikuje Kościół jako świątynię Ducha Świętego, – podaje, że Duch Święty zstąpił na Apostołów zgromadzonych w Wieczerniku w Dniu Pięćdziesiąticy, – rozpoznaje dary, którymi Duch Święty napelnia Kościół. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia rolę Ducha Świętego w życiu chrześcijanina, – omawia dary Ducha Świętego, – wskazuje na Kościół jako wspólnotę zbawienia wszystkich ludzi. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – określa znaczenie darów i charyzmatów w życiu chrześcijanina, – wymienia grzechy przeciwko Duchowi Świętemu, – wyjaśnia pojęcie grzechu przeciwko Duchowi Świętemu, – charakteryzuje rolę Ducha Świętego w Kościele, – wyjaśnia, na czym polega rola Kościoła w zbawieniu człowieka. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje naturę, sposób obecności i działanie Ducha Świętego w Kościele, – wyjaśnia, że Kościół jest wspólnotą wiernych w Duchu Świętym, – wyjaśnia znaczenie Kościoła jako Mistycznego Ciała Chrystusa.
IV. Boże przykazania wspólnoty ludzkiej				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nazywa, czym jest sumienie, – wyjaśnia pojęcie: „rodzina”, – objaśnia, do czego Bóg wzywa w IV przykazaniu, – podaje treści przykazań IV-X – wskazuje, na czym polega miłość do rodziców, – charakteryzuje, jakie są obowiązki dzieci wobec rodziców, – opisuje zadania wynikające z przykazań Bożych oraz negatywne skutki wykroczeń przeciw nim, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia podstawowe pojęcia etyczne: „powinność moralna”, „sumienie”, „prawo naturalne”, „prawo Boże”, „wartości”, – wymienia rodzaje sumienia, – wyjaśnia rolę sumienia w ludzkim życiu, – objaśnia potrzebę kształtowania sumienia, – podaje definicję: „czystości”, – wymienia sposoby okazywania szacunku wobec ciała ludzkiego, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje podstawowe pojęcia etyczne: „powinność moralna”, „sumienie”, „prawo naturalne”, „prawo Boże”, „wartości” – omawia sposoby kształtowania sumienia, zwłaszcza w kontekście sakramentu pokuty i pojednania, – wskazuje, działania, które przyczyniają się do obrony życia i zdrowia, – wymienia, kiedy człowiek nieumiarkowanie korzysta z natural- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje hierarchię wartości wynikających z wiary, – uzasadnia, że życie chrześcijanina jest odpowiedzią na wezwanie Boże, – charakteryzuje zagrożenia życia i zdrowia we współczesnym świecie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia motywację przy dokonywaniu wyborów, – prezentuje nauczanie Kościoła dotyczące ekologii, – określa wartość dóbr materialnych, – rozpoznaje i wskazuje mechanizmy manipulacji w relacjach osobowych i w mediach, – wymienia uzależnienia młodzieży: odpowiedzialność za siebie – wolność od grzechu.

<ul style="list-style-type: none"> – podaje, co to jest prawdomówność, godność człowieka, kłamstwo, manipulacja. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na znaczenie dóbr materialnych w życiu chrześcijanina, – uzasadnia wartość prawdomowości, – wskazuje sposoby troski o czystość w wieku dojrzewania, – uzasadnia znaczenie wierności małżeńskiej i trwałości małżeństwa. 	<ul style="list-style-type: none"> nnych darów przyrody, – uzasadnia ochronę własności, – dostrzega i opisuje związek między kłamstwem i oszustwem a poniżaniem człowieka (jako podmiotu i przedmiotu kłamstwa). 		
V. Związek między ludem starego a nowego przymierza				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje definicję przymierza, – podaje słowa ustanowienia Eucharystii, – wskazuje na Jezusa Chrystusa jako Tego, który wypełnia Prawo (A.12). – wskazuje na Jezusa jako Mesjasza. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przytacza wydarzenia związane z przymierzem na Synaju, – podaje, czym jest Izrael, – wskazuje na Izrael jako naród wybrany, – definiuje pojęcie antysemityzmu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polega zgodność Starego i Nowego Przymierza, – wyjaśnia, na czym polega wybranie narodu izraelskiego, – wskazuje różnice i podobieństwa między judaizmem a chrześcijaństwem, – wskazuje na papieża Jana Pawła II jako człowieka dialogu z judaizmem, – uzasadnia, że antysemityzm jest grzechem. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje elementy łączące Stare Przymierze z Nowym, – uzasadnia, że Izrael jest nadal narodem wybranym, – wyjaśnia związek między ludem Starego i Nowego Przymierza, – opisuje podejmowane działania chrześcijan z wyznawcami judaizmu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – streszcza etapy formowania się narodu izraelskiego, – wyjaśnia na podstawie tekstu biblijnego, co czyni chrześcijanina potomkiem Abrahama i dziedzicem obietnicy, – podaje, kiedy w Kościele obchodzimy Dzień Judaizmu.
VI. Główne religie świata				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje słowo: „religia”, – uzasadnia potrzebę rozwoju swojej wiary, – wyjaśnia, czym jest chrześcijaństwo, – wskazuje na Jezusa Chrystusa jako Założyciela chrześcijaństwa, – stwierdza potrzebę dawania świadectwa wiary, – rozumie charakterystyczne właściwości sekt, – definiuje pojęcie: „dialog międzyreligijny”. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – określa religię jako zjawisko powszechne, – łączy przynależność do Kościoła ze zbawieniem, – wyjaśnia, co znaczy powszechność zbawienia, – używa poprawnie pojęć: „monoteizm”, „politeizm”, – wymienia religie pozachrześcijańskie, – wymienia kręgi przynależności do Kościoła, – wymienia wyznania chrześcijańskie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia ogólne zjawisko religii, – wyjaśnia różnicę między wyznaniem chrześcijańskimi a religiami niechrześcijańskimi, – wymienia główne religie monoteistyczne i politeistyczne, – objaśnia, jakie zagrożenia niosą ze sobą sekty, – uzasadnia właściwą postawę chrześcijan wobec sekt, – objaśnia, czym jest wolność religijna, – wyjaśnia, co znaczy powszechność zbawienia, wskazuje na potrzebę dialogu międzyreligijnego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje specyfikę i wartość chrześcijaństwa wobec innych religii – dowodzi, że chrześcijaństwo jest religią dialogu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje podstawowe założenia doktrynalne judaizmu, islamu, buddyzmu i hinduizmu, – opisuje podejmowane działania chrześcijan z wyznawcami innych religii.
VII. Duch Święty w dziejach Kościoła				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na postawę odpowiedzialności za pomoc potrzebującym, – definiuje słowa: „patriotyzm” i „patriota”, – wyjaśnia, na czym polega miłość do Ojczyzny, – wymienia uczynki miłosierdzia względem duszy i ciała, – wyjaśnia, czym są misje, – określa zadania, jakie wyplývają z działalności misjonarza, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje, co to jest dogmat, – wyjaśnia pojęcie: „sobór”, – podaje, że papież wraz z Kolegium Biskupów stanowi Urząd Nauczycielski Kościoła, – wyjaśnia znaczenie słów: „prymat” i „nieomylność”, – definiuje, czym jest Katolicka Nauka Społeczna, – definiuje pojęcie: „oratorium”, – wymienia zadania, które realizował 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na ciągłość działania Boga w dziejach świata i człowieka – objaśnia, kiedy nauczanie papieża jest nieomylnie, – klasyfikuje nauczanie zwyczajne i nadzwyczajne Kościoła. – wymienia zasady Katolickiej Nauki Społecznej, – charakteryzuje działalność św. Jana Bosko, – omawia, na czym polega świętość 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia osiągnięcia I Soboru Watykańskiego, – charakteryzuje zasady Katolickiej Nauki Społecznej, – uzasadnia wartość świadectwa wiary w różnych sytuacjach życiowych, – podaje główne informacje z życia Świętego Brata Alberta, – wymienia najważniejsze wydarzenia z życia św. Siostry Faustyny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia, że historia Kościoła jest świadectwem prowadzenia ludzi do zbawienia, – omawia kontekst rewolucji przemysłowej, – wyjaśnia rolę Brata Alberta w historii narodu i Kościoła, – wskazuje na wydarzenia i zjawiska religijne, które wpłynęły na budowanie tożsamości narodowej, – przedstawia życiorys św. Jana

<ul style="list-style-type: none"> – przytacza przykłady zaangażowania się ludzi świeckich w parafii, – opisuje, w jaki sposób może przyczynić się dla dobra wspólnego. 	<p>w swoim życiu św. Jan Bosko,</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje, jakie czyny podejmowane przez Brata Alberta świadczą o jego miłości do Ojczyzny, Boga i bliźniego, – wymienia formy kultu Bożego Miłosierdzia, – wymienia wspólnoty działające w Kościele, – określa zadania ludzi świeckich w Kościele, – uzasadnia potrzebę udziału w życiu parafii, – definiuje, czym jest życie społeczne, – wymienia zadania chrześcijanina w życiu społecznym 	<p>Brata Alberta,</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia działalność i posłannictwo św. Siostry Faustyny Kowalskiej w szerzeniu Bożego Miłosierdzia, – omawia misyjną działalność bł. Jana Beyzyna, – wyjaśnia, na czym polega apostołstwo świeckich. 	<p>Kowalskiej,</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje znaczenie uczestnictwa chrześcijanina w życiu społecznym, – uzasadnia potrzebę angażowania się dla dobra narodu. 	<p>Bosko,</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje najważniejsze wydarzenia z życia Arcybiskupa Felińskiego, – przytacza życiorys bł. Jana Beyzyna, – omawia, na czym polega świętość bł. Jana Beyzyna a także jaka była i jest jego rola w historii narodu i Kościoła.
VIII. Bóg działa w swoim ludzie – rok liturgiczny				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcie roku liturgicznego, – definiuje, czym jest wierność, – wyjaśnia, jakie znaczeniema dla chrześcijanina krzyż, – wskazuje przykłady naśladowania Chrystusa, – podaje sens, przesłanie nabożeństwa różańcowego, – wymienia tajemnice różańca świętego, – podaje sens, przesłanie uroczystości Narodzenia Pańskiego, – wskazuje na Maryję jako Matkę Bożą i Matkę Kościoła. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje, że Bóg zbawia w roku liturgicznym, – charakteryzuje poszczególne okresy roku liturgicznego kontekście wydarzeń zbawczych i nauczania Kościoła oraz życia chrześcijanina, – omawia znaczenie przykazań kościelnych, – definiuje słowa: „Adwent”, „Paruzja”, – podaje sens, przesłanie Adwentu, – charakteryzuje okres Adwentu, – przedstawia możliwości włączenia się w życie Kościoła, – podaje sens, przesłanie i liturgię okresu Wielkiego Postu, – wymienia Święte Dni Paschalne, – podaje sens, przesłanie Uroczystości Zesłania Ducha Świętego, – podaje znaczenie pojęć: „Pięćdziesiątnica”, „Pocieszyciel”, „Duch Prawdy”. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – określa Kościół drogą do zbawienia, – określa kolory liturgiczne, – podaje sens i przesłanie Święta Podwyższenia Krzyża Świętego, – objaśnia, na czym polega wierność krzyżowi, – przedstawia możliwości włączenia się w życie Kościoła, – wyjaśnia znaczenie modlitwy różańcowej dla życia chrześcijanina, – definiuje, czym jest ekumenizm, – identyfikuje Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan z działaniem na rzecz jedności chrześcijan, – uzasadnia religijny wymiar okresu Wielkiego Postu, – podaje sens, przesłanie i liturgię Triduum Paschalne, – podaje sens przesłania i liturgię świat maryjnych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polega rola Kościoła w zbawianiu człowieka – określa znaczenie Święta Podwyższenia Krzyża, – uzasadnia związek modlitwy różańcowej z życiem chrześcijanina, – streszcza wydarzenia z poszczególnych tajemnic różańca, – omawia liturgiczne formy świętowania Adwentu, – podaje sens, przesłanie i liturgię Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan, – wymienia zadania ruchu ekumenicznego, – wymienia największe Kościoły chrześcijańskie, – wymienia święta maryjne obchodzone w roku liturgicznym, – uzasadnia religijny wymiar świąt maryjnych, – uzasadnia religijny wymiar Uroczystości Zesłania Ducha Świętego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – aktualizuje historię zbawienia w roku liturgicznym, – ukazuje związek wydarzeń biblijnych z rokiem liturgicznym, prawdami wiary i moralności chrześcijańskiej oraz z życiem chrześcijanina, – uzasadnia religijny wymiar Adwentu, uroczystości Narodzenia Pańskiego, – podaje, kiedy obchodzimy Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan (B.2.2), – wyjaśnia pojęcie ekumenizm (w kontekście rozumienia katolickiego wyznania wiary), – charakteryzuje okres Wielkiego Postu w kontekście wydarzeń zbawczych i nauczania Kościoła oraz życia chrześcijanina, – omawia liturgiczne i paraliturgiczne formy świętowania w poszczególnych okresu Wielkiego Postu i świętowania Triduum Paschalnego, - charakteryzuje istotę kultu Maryi.

Wymagania edukacyjne z religii dla klasy VIII według podręcznika „Błogosławieni, którzy ufają Jezusowi” zgodnego z programem nauczania „Kim jestem jako człowiek, kim chcę być jako chrześcijanin” nrAZ-3-01/13

OCENA				
dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Przyjęcie Jezusa				
<ul style="list-style-type: none"> określa własne rozumienie szczęścia podaje przykłady przeżywania przez ludzi cierpienia i szczęścia podaje prawdę, że Jezus czeka na grzesznika nie jako sędzia, lecz jako Ten, kto kocha wie, że wiara jest darem od Boga, niezasłużonym przez człowieka, zna prawdę, że Jezus wysłuchuje naszych prośb ze względu na naszą wiarę 	<ul style="list-style-type: none"> podaje prawdę, że miłość Boga jest skierowana indywidualnie do każdego człowieka wskazuje, w jaki sposób powierza siebie Maryi w indywidualnej modlitwie określa istotę prawdziwego szczęścia i cierpienia podaje, jak pokonać lęk przed wyznaniem grzechów spowiednikowi określa, w jaki sposób powierza swoje grzechy Jezusowi wymienia działania człowieka, które pomogą mu otworzyć drzwi nieba (osiągnąć zbawienie) wymienia owoce zaufania Jezusowi 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje tekst hymnu <i>Magnificat</i> uzasadnia, że przyjęcie Bożej miłości otwiera drogę do szczęścia włącza w swoją modlitwę „Pod Twoją obronę” interpretuje teksty biblijne o zaparciu się Piotra i zdradzie Judasza (Mt 26,69-75; Mt 27,3-5) uzasadnia, dlaczego człowiek jest naprawdę szczęśliwy, gdy jest bez grzechu charakteryzuje ludzkie szczęście w perspektywie wieczności interpretuje biblijną perykopę o robotnikach w winnicy (Mt 20,1-15), uzasadnia, że osiągnięcie nieba realizuje się przez modlitwę i podejmowanie codziennych obowiązków interpretuje tekst o uzdrowieniu sługi setnika (Mt 8,5-13) charakteryzuje postać setnika jako poganina wyjaśnia znaczenie modlitwy liturgicznej „Panie nie jestem godzien...” 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Maryja jest nazywana Gwiazdą Nowej Ewangelizacji uzasadnia, że jest otwarty na sygnały-znaki Bożej miłości w swoim życiu uzasadnia, że przyznanie się do winy i żal prowadzi do oczyszczenia, a ich brak do nieszczęścia (na przykładzie Piotra i Judasza) uzasadnia, że Bóg pragnie zbawienia każdego człowieka, ale wspólnie z innymi, wskazuje, jak troszczy się o rozwój wiary, by jego miejsce w niebie nie pozostało puste uzasadnia, że prośba skierowana do Jezusa musi być połączona z głęboką wiarą i pokorą podaje przykłady, gdy z wiarą prosi Boga o pomoc w codziennych sytuacjach 	<ul style="list-style-type: none"> daje świadectwo szczęścia płynącego z życia bez grzechu
II. Miłość				
<ul style="list-style-type: none"> podaje, za kogo jest odpowiedzialny teraz i w przeszłości podaje zasady, na których opierają się relacje międzyludzkie podaje przykłady autorytetów osób dorosłych wylicza przyczyny konfliktów z rodzicami wymienia grupy ludzi wykluczonych społecznie podaje argumenty za urodzeniem dziecka, biorąc pod uwagę matkę i ojca definiuje pojęcie „eutanzja” wymienia powody, dla których ludzie chcą poddać się eutanazji określa, co to jest sakrament namaszczenia chorych 	<ul style="list-style-type: none"> podaje kryteria, według których chce kształtować swoje życie wymienia osoby, które mogą mu pomóc w podejmowaniu właściwych decyzji podaje prawdę, że Bóg stworzył człowieka do życia we wspólnocie z innymi (Rdz 2,18) definiuje pojęcie konfliktu międzypokoleniowego wymienia zasady pomagające w rozwiązywaniu konfliktów z dorosłymi podaje przykłady okazywania przez siebie szacunku do ludzi potrzebujących pomocy wylicza sposoby ratowania dzieci nienarodzonych wymienia skutki aborcji w życiu kobiety i mężczyzny wylicza sposoby udzielania pomocy osobie chorej i umierającej wymienia skutki sakramentu namaszczenia chorych 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego jego obecny rozwój ma wpływ na jego przyszłość interpretuje perykopę biblijną o bogaczu i Łazarzu (Łk 16,19-31) wymienia kręgi relacji z innymi (rodzina, przyjaciele, koledzy, obcy) charakteryzuje różnice w relacjach między osobami bliskimi i obcymi uzasadnia, dlaczego warto korzystać z doświadczenia dorosłych omawia, czego dotyczą wybory życiowe młodego człowieka omawia, jak podejmować właściwe decyzje charakteryzuje potrzeby człowieka, który przestał sobie radzić w życiu uzasadnia chrześcijańską powinność zajęcia się ludźmi wykluczonymi wyjaśnia, czym jest dar życia wyjaśnia, dlaczego najczęstszą przyczyną aborcji jest poczucie osamotnienia matki dziecka dokonuje moralnej oceny aborcji wskazuje, w jaki sposób wyraża postawę obrony życia od poczęcia dokonuje moralnej oceny eutanazji wyjaśnia, dlaczego podjęcie decyzji o poddaniu się euta- 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje konsekwencje swoich działań w chwili obecnej i w dorosłym życiu oraz w wieczności wyjaśnia, dlaczego krytycznie ocenia styl życia proponowany przez media wyjaśnia, dlaczego konsekwencją samotności może być niechęć do życia podaje przykłady, że świadomie buduje właściwe relacje z ludźmi, wśród których żyje wyjaśnia znaczenie samodzielności w życiu osoby dojrzewającej wskazuje, jak szuka sposobów komunikacji, dającej wzajemne zrozumienie wyjaśnia, na czym polega tzw. duchowa adopcja omawia cele funkcjonowania hospicjum wskazuje, w jaki sposób wyraża postawę poszanowania człowieka i jego godności do chwili naturalnej śmierci uzasadnia, że osoby chore potrzebują pomocy w sferze duchowej uzasadnia swą gotowość pomocy osobie cierpiącej przez rozmowę i zachętę do przyjęcia sakramentu namaszczenia chorych 	<ul style="list-style-type: none"> opracowuje program pomocy konkretnej grupie ludzi lub konkretnemu człowiekowi uzasadnia, dlaczego podejmuje postanowienie modlitwy w intencji dzieci nienarodzonych wskazuje sytuacje, gdy otacza ludzi potrzebujących swoją modlitwą, starając się rozpoznać ich potrzeby i nieść skuteczną pomoc

	<ul style="list-style-type: none"> wylicza sytuacje, w których osoba przyjmuje sakrament namaszczenia chorych 	<p>nazji wynika z poczucia odrzucenia przez bliskich i samotności</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to jest hospicjum wyjaśnia, dlaczego sakrament namaszczenia chorych jest sakramentem uzdrowienia 		
III. Syn Boży				
<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy charakteryzujące wiarę wskazuje teksty biblijne i patrystyczne mówiące o historycznym pochodzeniu Jezusa wymienia pozachrześcijańskie dokumenty świadczące o Jezusie Chrystusie omawia proces powstania Ewangelii definiuje pojęcie „cud” wymienia sfery życia ludzi, w których Jezus dokonywał cudów wymienia okresy roku liturgicznego wskazuje miejsce Adwentu na schemacie roku liturgicznego i omawia jego znaczenie wskazuje wydarzenia paschalne na schemacie roku liturgicznego wskazuje teksty biblijne mówiące o wniebowstąpieniu Jezusa wymienia rzeczy ostateczne człowieka wymienia główne części Mszy Świętej podaje, że są cztery modlitwy eucharystyczne podaje warunki przystąpienia do Komunii Świętej podaje, kiedy obchodzimy uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa 	<ul style="list-style-type: none"> cytuje z pamięci wybrane wersety biblijne określające wiarę podaje najważniejsze fakty z życia i działalności Jezusa w porządku chronologicznym w skrótej formie przedstawia treść każdego z pozachrześcijańskich dokumentów świadczących o Jezusie Chrystusie prezentuje główną myśl teologiczną czterech ewangelistów wskazuje teksty biblijne opisujące wybrane cuda Jezusa: przemianę wody w wino (J 2, 1-11), rozmnożenie chleba (Mk 6,34-44), uzdrowienie epileptyka (Mt 17,14-18), uzdrowienie opętanego (Mk 1,23-27) wymienia święta upamiętniające wydarzenia z życia Jezusa wskazuje święta Pańskie na schemacie roku liturgicznego wymienia tradycje i symbole adwentowe podaje przykłady pieśni adwentowych wskazuje teksty biblijne i pozabiblijne mówiące o śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa podaje przykłady spotkań z Chrystusem po Jego zmartwychwstaniu podaje czas (liczbę dni) ukazywania się Zmartwychwstałego apostołom wskazuje teksty biblijne o powtórny przyjsciu Chrystusa (Mt 25,31-46; Łk 21,25-28.34-36) wskazuje teksty biblijne dotyczące Eucharystii wymienia i omawia formy kultu Najświętszego Serca Jezusowego 	<ul style="list-style-type: none"> przyporządkowuje cechy wiary odpowiednim tekstom biblijnym lub z tych tekstów samodzielnie odczytuje cechy i określenia wiary interpretuje teksty biblijne mówiące o historycznym pochodzeniu Jezusa samodzielnie sięga do ksiąg Nowego Testamentu jako źródła wiedzy na temat Jezusa i daje o tym świadectwo wobec klasy w oparciu o dokumenty pozachrześcijańskie uzasadnia, że Jezus istniał naprawdę uzasadnia gotowość obrony swojej wiary w Jezusa Chrystusa wyjaśnia podobieństwa i różnice w czterech Ewangeliach w świetle ich teologii wykazuje dążność poznawczą przejawiającą się w czytaniu czterech Ewangelii w celu bliższego poznania Jezusa wyjaśnia, dlaczego cuda Jezusa są potwierdzeniem Jego Synostwa Bożego interpretuje perykopy biblijne opisujące wybrane cuda wyjaśnia związek działalności Jezusa z Jego modlitwą wyjaśnia, co to jest kalendarz liturgiczny stara się świadomie przeżywać rok liturgiczny, zaznaczając w kalendarzu aktualne tygodnie wyjaśnia sens i znaczenie tradycji i symboli adwentowych interpretuje teksty biblijne zapowiadające przyście Zbawiciela charakteryzuje znaczenie spotkań z Chrystusem Zmartwychwstałym w umocnieniu wiary Jego uczniów interpretuje teksty biblijne mówiące o wniebowstąpieniu Jezusa charakteryzuje sposoby obecności Chrystusa wśród nas interpretuje tekst biblijny o końcu świata (Łk 21,25-28.34-36), wyjaśnia, dlaczego moment ten dla jednych będzie przyczyną lęku, a dla innych radości) wyjaśnia, na czym polega królowanie Chrystusa formuluje argumenty za uczestnictwem w liturgii mówi z pamięci słowa konsekracji odpowiada na wezwania kapłana modli się we wspólnocie z innymi podczas liturgii na podstawie tekstów biblijnych wyjaśnia motywy ustanowienia przez Jezusa sakramentu Eucharystii uzasadnia potrzebę częstej Komunii Świętej wyjaśnia potrzebę i sens poświęcenia się Boskiemu Sercu Jezusa 	<ul style="list-style-type: none"> z zaangażowaniem podejmuje refleksję nad wskazanymi tekstami biblijnymi jest odpowiedzialny za rozwój swojej wiary omawia kontekst historyczny przyścia na świat Jezusa podaje przykłady sytuacji, gdy chętnie dzieli się wiedzą o Jezusie z innymi wskazuje, w jaki sposób poszukuje rzetelnego wyjaśnienia wątpliwości co do podstaw swojej wiary prezentuje owoc refleksji nad własnym życiem w świetle prawd przekazanych przez ewangelistów uzasadnia, że cuda Jezusa są ogłoszeniem królestwa Bożego wyjaśnia, że Jezus dokonuje cudów tam, gdzie jest wiara, i jednocześnie przez cuda umacnia wiarę daje świadectwo o tym, że z wiarą prosi Jezusa o pomoc w najtrudniejszych sytuacjach życiowych uzasadnia chrześcijański sens i wartość świętowania na przestrzeni roku liturgicznego wskazuje, w jaki sposób włącza się w rodzinne i parafialne przygotowania do świąt Bożego Narodzenia uzasadnia potrzebę liturgicznych spotkań z Chrystusem uzasadnia wartość życia „w obecności Chrystusa” uzasadnia, że wyrok wydany przez Chrystusa na sądzie ostatecznym będzie konsekwencją działań człowieka podczas jego życia charakteryzuje wpływ Eucharystii na życie ludzi, którzy z wielką wiarą w niej uczestniczą aktywnie uczestniczy we wspólnej liturgii wyjaśnia, dlaczego kapłan wypowiada słowa modlitwy w liczbie mnogiej wyjaśnia treść czterech aklamacji charakteryzuje przyjmowanie Komunii Świętej jako przejaw głębokiej zażyłości z Panem Jezusem uzasadnia ekspiacyjny charakter praktykowania pierwszych piątków miesiąca 	<ul style="list-style-type: none"> aktywnie włącza się w przygotowanie liturgii Mszy Świętej lub innej celebracji i z zaangażowaniem w niej uczestniczy prezentuje główne przesłanie objawień Pana Jezusa św. Małgorzacie Marii Alacoque

		<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje współczesne przejawy znieważania Bożej miłości (niewdzięczność, brak poczucia grzechu, świętokradzka komunia) 		
VII. Wydarzenia zbawcze				
<ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że świętość w niebie jest nagrodą za życie ziemskie • podaje okoliczności narodzenia Pana Jezusa • określa postawy ludzi wobec Jezusa analizując tekst biblijny Mt 2,1-12 • podaje, że Wielki Post to czas rozważania Męki Pana Jezusa • wskazuje tekst biblijny o zmartwychwstaniu Mk 16,1-14 • określa, na czym polega dzieło nowej ewangelizacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia imiona świętych, którzy osiągnęli swoją świętość przez dobre życie (np. św. Józef) • wskazuje, że od narodzin Jezusa liczy się lata naszej ery mówi z pamięci tekst kolędy „Bóg się rodzi” • wskazuje przyczyny lęku przed Jezusem Heroda i współczesnych ludzi • wskazuje tekst biblijny o cierpieniu Jezusa (Mt 27,27-44) • wymienia osoby, które spotkały Chrystusa zmartwychwstałego • wskazuje przyczyny odchodzenia od Chrystusa współczesnego człowieka • podaje przykłady, jak może ewangelizować w swojej parafii 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje tekst biblijny Mt 5,3-12 • charakteryzuje drogę do świętości wybranego świętego • wskazuje, w jaki sposób troszczy się o swoją świętość w codziennym życiu • wykazuje, że narodzenie Jezusa zmieniło bieg świata (nowy kalendarz, nowa kultura, nowa religia) • omawia przesłania wybranych kolęd („Bóg się rodzi”) • śpiewa kolędy z rodziną i klasą oddając cześć narodzonemu Jezusowi • charakteryzuje podobieństwa w postawach pomiędzy współczesnymi ludźmi, Herodem a Mędrcami w poszukiwaniu Mesjasza • interpretuje tekst biblijny o drodze krzyżowej i śmierci Jezusa • relacjonuje swój udział rekolekcjach wielkopostnych • interpretuje tekst Sekwencji wielkanocnej • wyjaśnia symbolikę Grobu Pańskiego • uzasadnia, dlaczego uczestniczy we Mszy Świętej w uroczystość Zmartwychwstania Pańskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że świętość można osiągnąć przez codzienne dobre życie oraz męczeństwo czyli żyjąc duchem Ośmiu Błogosławieństw • dokonuje porównania treści kolęd z przesłaniem tekstów biblijnych o narodzeniu Jezusa • wskazuje, w jaki sposób przygotowuje się do przyjęcia Chrystusa we własnym sercu • wskazuje, jak służy pomocą tym, którzy chcą być blisko Jezusa • opisuje zmartwychwstanie Chrystusa jako wypełnienie Bożej tajemnicy zbawienia, która uobecnia się w tajemnicy przemiany chleba w Ciało i wina w Krew • uzasadnia, że przyjmując sakramenty we wspólnocie parafialnej stajemy się odpowiedzialni za dzieło ewangelizacyjne Kościoła • podaje przykłady sytuacji, gdy ewangelizuje przez dawanie świadectwa w swoim środowisku 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, dlaczego modli się za tych, którzy Jezusa odrzucają • na podstawie tekstu Gorzkich żali i rozważań nabożeństwa drogi krzyżowej opisuje cierpienia Jezusa dla naszego zbawienia • uzasadnia, że dzieło nowej ewangelizacji dokonuje się wtedy, gdy człowiek poddaje się działaniu Ducha Świętego
IV. Parafia, wspólnota, ruch				
<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie parafii i podaje, kto do niej przynależy • podaje definicję sanktuarium, diecezji, seminarium, • podaje nazwę swojej diecezji oraz imię i nazwisko jej biskupa • definiuje pojęcia: świecki i konsekrowany • wymienia posługi kapłana oraz funkcje, jakie mogą pełnić w Kościele ludzie świeccy • definiuje pojęcie liturgii Kościoła, • podaje, że liturgia słowa jest częścią Mszy Świętej, może też być odrębną celebracją • omawia, co zawiera i do czego służy lekcjonarz • wyjaśnia pojęcie wspólnoty • podaje przykłady moty- 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje kapłanów pracujących w miejscowej parafii oraz podaje ich imiona i nazwiska • wymienia dobra materialne i duchowe, z których korzysta w parafii (ofiarowane przez wiernych w historii) • wskazuje, gdzie jest katedra i seminarium duchowne • wymienia najważniejsze sanktuaria swojej diecezji • wymienia grupy, ruchy i wspólnoty działające na terenie parafii • wymienia różne formy życia poświęconego Bogu • przedstawia cechy charakterystyczne dla świętych • wskazuje, że celem posługi kapłana, jak i apostołstwa świeckich jest zbawienie własne i pomoc w zbawieniu innych ludzi • wymienia sposoby obecności Chrystusa w liturgii • wymienia różne formy liturgii 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada historię swojego kościoła parafialnego. • wskazuje, w jaki sposób wyraża więź ze swoją parafią • wyjaśnia rolę sanktuariów w życiu społecznym i narodowym • charakteryzuje działalność wybranych grup • uzasadnia potrzebę i wartość przynależności do równieśniczych grup o charakterze religijnym • interpretuje słowa Chrystusa i Kościoła wzywające do życia konsekrowanego • wyraża zainteresowanie formą życia poświęconego Bogu • uzasadnia potrzebę apostołstwa świeckich • charakteryzuje wzajemne relacje członków Kościoła • wymienia i omawia cykle czytań mszalnych (dwuletni cykl na dni powszednie i trzyletni na niedziele) • podaje przykłady swojej troski o zbawienie własne i innych • charakteryzuje działanie Boga i człowieka w liturgii • uzasadnia, że uczestnicząc w liturgii spotykamy Chrystusa zmartwychwstałego • formułuje argumenty za uczestnictwem w liturgii • uzasadnia, że czytane i rozważane podczas liturgii teksty biblijne są kierowanym do nas słowem Boga • wyjaśnia znaczenie kreślonych na czole, ustach i sercu krzyżyków przed czytaniem Ewangelii • potrafi posługiwać się lekcjonarzem • charakteryzuje Kościół jako wspólnotę wspólnot 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, dlaczego modli się za żyjących i zmarłych ofiarodawców na rzecz parafii • uzasadnia, dlaczego chętnie bierze udział w pielgrzymce do wybranego sanktuarium • dzieli się przeżyciami związanymi z pobytem w sanktuarium • dokonuje wyboru grupy, w której czułby się dobrze i mógłby się rozwijać emocjonalnie i duchowo • referuje, w jaki sposób poszukuje własnej drogi życiowej • określa swoje miejsce w Kościele • wskazuje, w jaki sposób angażuje się w życie Kościoła • uzasadnia, że do życia prawdziwie chrześcijańskiego konieczna jest stała więź z Chrystusem • uzasadnia własne pragnienie podtrzymywania i ciągłego odnawiania więzi z Chrystusem poprzez życie sakramentalne • uzasadnia, dlaczego z szacunkiem i uwagą słucha słowa Bożego • wskazuje, w jaki sposób zachęca rodziców i rodzeństwo do rodzinnej lektury Pisma Świętego • charakteryzuje motywy powstawania religij- 	<ul style="list-style-type: none"> • referuje, jakie działania podejmuje na rzecz parafii, inspirowane do nich swoich kolegów • wskazuje, w jaki sposób angażuje się w działalność wybranej grupy • referuje wobec klasy swe uczestnictwo w spotkaniach grupy rozważającej słowo Boże • angażuje się w przygotowanie liturgii Mszy Świętej

wów biblijnych w sztuce	<p>Kościola</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady wspólnotowej lektury Pisma Świętego • wymienia najbardziej znane dzieła sztuki religijnej (z zakresu architektury, malarstwa, rzeźby, muzyki) 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje samodzielne próby rozmowy ze słowem Bożym i dzieli się z klasą swym doświadczeniem • rozpoznaje elementy sztuki sakralnej w swojej świątyni 	<p>nych dzieł sztuki</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia swój szacunek wobec dzieł sztuki sakralnej 	
V. Europa				
<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady zetknięcia się św. Pawła z kulturą grecką i rzymską • wymienia najwcześniejszych misjonarzy niosących Ewangelię w różnych częściach Europy • definiuje pojęcia: monastycyzm, reguła zakonna, benedyktyni • definiuje pojęcia: patriarcha, schizma, prawosławie, ikona, cerkiew • podaje, kim był Grzegorz VII i czego dotyczyły wydane przez niego dekryty reformatorskie • wymienia uniwersytety średniowiecznej Europy • definiuje pojęcia: zakon żebraczy, habit, kwesta • określa, na czym polega świętość Kościoła • definiuje pojęcia: inkwizycja i herezja • wymienia przyczyny reformacji i reformy katolickiej • wymienia głównych reprezentantów epoki reformacji • definiuje pojęcia: deizm, masoneria, racjonalizm, modernizm 	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie inkulturacji • na podstawie wypowiedzi Jana Pawła II podaje przykłady współczesnych „areopagów” • podaje w zarysie kolejność chrystianizacji poszczególnych ludów i terytoriów Europy • prezentuje koleje życia św. Benedykta z Nursji • podaje znaczenie sentencji „ora et labora” • wymienia przyczyny i następstwa podziału na Kościół wschodni i zachodni • wymienia patriarchaty Kościoła wschodniego • wymienia owoce reformy gregoriańskiej • definiuje pojęcia: inwestytura, symonia, ekskomunika • prezentuje dziedziny wiedzy studiowane w średniowieczu • prezentuje dorobek św. Tomasa z Akwinu • wymienia zakonną żebractwo i ich założycieli • wskazuje współczesne sposoby pozyskiwania dóbr nawiązujące do franciszkańskiego żebractwa • wymienia przyczyny powstania inkwizycji • prezentuje stanowisko współczesnego Kościoła wobec inkwizycji • wyraża postawę akceptacji i tolerancji wobec drugiego człowieka • podaje datę Soboru Trydencckiego i wymienia główne postanowienia • wymienia wartości, którymi Kościoły reformacji ubogaciły 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje postawę św. Pawła wobec przejawów kultury greckiej i rzymskiej • wyraża szacunek dla ludzi o innych poglądach • wskazuje, w jaki sposób szuka wyjaśnienia napotkanych trudności w celu pogłębienia własnej wiary • charakteryzuje działalność ewangelizacyjną pierwszych misjonarzy • opisuje przemiany cywilizacyjne związane z wprowadzeniem chrześcijaństwa • charakteryzuje benedyktyńską regułę zakonną, ukazując jej aktualność dla współczesnego człowieka • omawia zakonne życie benedyktynów • wyjaśnia zaangażowanie chrześcijan w tworzenie kultury • referuje, w jaki sposób walczy z bezczynnością i lenistwem • ocenia przyczyny i skutki schizmy wschodniej • wykazuje podobieństwa i różnice między Kościołem rzymskokatolickim i prawosławnym • układa modlitwę w intencji zjednoczenia wszystkich chrześcijan • wyraża szacunek względem braci prawosławnych • krytycznie ocenia stosunki państwo – Kościół przed reformą gregoriańską • charakteryzuje główne założenia reformy • charakteryzuje wkład ludzi wierzących w rozwój ludzkiej wiedzy • wskazuje, gdzie szuka kompetentnej pomocy w rozwiązywaniu wątpliwości w wierze • uzasadnia religijny sens ubóstwa i żebractwa • potrafi ocenić zło płynące z inkwizycji • charakteryzuje metody walki z herezykami stosowane przez inkwizycję • uzasadnia swą postawę mężnego wyznawania wiary w Chrystusa oraz miłości względem drugiego człowieka • charakteryzuje problemy Kościoła zachodniego i jego wewnętrzne próby odnowy • wyjaśnia, na czym polegał rozłam w Kościele Zachodnim • charakteryzuje ruch ekumeniczny • wyraża postawę tolerancji religijnej i szacunku wobec przedstawicieli innych wyznań • wyraża więź ze swoim Kościołem oraz docenia osiągnięcia i wartości Kościołów reformacji • uzasadnia nielogiczność poglądów przeciwstawiających 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia problemy związane z inkulturacją chrześcijaństwa w pierwszych wiekach • podaje przykłady sytuacji, gdy w różnych środowiskach odważnie przyznaje się do Chrystusa i Kościoła • uzasadnia wartość chrześcijańskich zasad w kształtowaniu się i rozwoju europejskich społeczeństw • uzasadnia wybór św. Benedykta na głównego patrona Europy • omawia wpływ św. Benedykta i benedyktynów na rozwój cywilizacji i kultury europejskiej • omawia znaczenie modlitwy i pracy w swej trosce o własny rozwój duchowy • charakteryzuje działania ekumeniczne Kościoła prawosławnego i katolickiego • wyjaśnia znaczenie reformy Grzegorza VII dla Kościoła w Europie zachodniej i w Polsce • uzasadnia swą gotowość respektowania obowiązków i praw Polaka katolika zawartych w Konstytucji RP • omawia, w jaki sposób angażuje się w pogłębianie wiedzy i wiary • ukazuje wartość rezygnacji z dóbr materialnych na rzecz wzrostu duchowego • uzasadnia, dlaczego przebacza i prosi o przebaczenie • omawia działanie reformatorów katolickich oraz założycieli nowych Kościołów reformacji • omawia podobieństwa i różnice katolicyzmu, luteranizmu i kalwinizmu • charakteryzuje intelektualne postawy oświecenia • wskazuje wartości i zagrożenia kryjące się w myśli oświeceniowej • uzasadnia, dlaczego deizm i ideologia masońska nie da się pogodzić z nauką Kościoła katolickiego • uzasadnia swą krytyczną postawę wobec ideologii niezgodnych z wiarą katolicką 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje, w jaki sposób włącza się w działania ekumeniczne Kościoła • uzasadnia, dlaczego krytycznie odnosi się do wypowiedzi odrzucających chrześcijańskie wartości (oparte na dekalogu i Ewangeliu) • referuje swe uczestnictwo w kwestach na cele charytatywne

	<p>chrześcijaństwo</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia autentyczne osiągnięcia epoki oświecenia wymienia zagrożenia wiary zawarte w filozofii oświecenia 	<p>wiarę rozumowi</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje przebieg prześladowań Kościoła w okresie rewolucji francuskiej uzasadnia, że wiara i rozum wzajemnie się uzupełniają i nie może być między nimi sprzeczności uzasadnia swe przekonanie, że rozum potrzebuje wiary dla lepszego poznania rzeczywistości 		
VI. Mój rozwój				
<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: pokora, pycha wymienia prośby zawarte w Modlitwie Pańskiej określa, czym jest modlitwa, definiuje pojęcia: wychowanie, samowychowanie podaje przykłady pozytywnego i negatywnego wpływu rówieśników na życie wymienia swoje zdolności oraz pozytywne cechy charakteru określa, czym są obiektywne normy moralne oraz na czym polega relatywizm moralny wymienia ważniejsze fakty z życia Salomona definiuje mądrość i wymienia jej przejawy wymienia swoje najważniejsze obowiązki wymienia swoje najważniejsze zainteresowania 	<ul style="list-style-type: none"> podaje biblijne przykłady pokory i pychy podaje przykłady ludzi, którzy swoje życie opierali na modlitwie określa różne sposoby postrzegania relacji z Bogiem i innymi w zależności od wieku (1 Kor 13,11) wskazuje zmiany zachodzące we własnym postrzeganiu Boga i ludzi podaje, za co najczęściej jest chwalony a za co krytykowany podaje refleksji różnice, jakie dostrzega między własnym wyobrażeniem siebie a tym, jak postrzegają go inni definiuje pojęcie prawo naturalne podaje przykłady praw, które obowiązują każdego i w każdym czasie, oraz takich, które ludzie mogą ustanawiać i modyfikować wskazuje różnice między mądrością Bożą a ludzką omawia przejawy mądrości Salomona podaje przykłady ludzi (uczniów, sportowców, naukowców...), którzy osiągnęli sukces dzięki wytężonej pracy określa, kim chce zostać i co robić w dorosłym życiu 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje teksty biblijne mówiące o pokorze i pysze (Łk 18,10-14; J 13,5.16; Rz 12,16) wyjaśnia znaczenie tych postaw w rozwoju relacji do samego siebie, Boga i ludzi interpretuje treść Modlitwy Pańskiej jako program drogi chrześcijanina uzasadnia potrzebę systematycznej modlitwy charakteryzuje znaczenie modlitwy w życiu wybranych świętych (bł. Teresa z Kalkuty, św. O. Pio, Marta Robin) uzasadnia, dlaczego warto dobrze się modlić uzasadnia wartość codziennej modlitwy w pogłębianiu swej osobistej relacji z Bogiem wyjaśnia, czemu służy wychowanie, do czego zmierza, kto uczestniczy w tym procesie, kto nim kieruje i od czego zależy efekt wychowawczy uzasadnia, że wraz z dorastaniem powinna dokonywać się zmiana relacji z ludźmi charakteryzuje zasady wypowiedzania opinii o ludziach i przyjmowania wypowiedzi na swój temat z godnością i spokojem przyjmuje opinie innych na swój temat uzasadnia potrzebę respektowania obiektywnych norm moralnych potrafi właściwie oceniać czyny, nazywając zło złem, a dobro dobrem uzasadnia potrzebę Bożej pomocy w dokonywaniu mądrych wyborów podaje przykłady dokonywanych przez siebie mądrych, zgodnych z wolą Bożą wyborów podaje przykłady właściwie podjętych przez siebie decyzji i ich owoce, za które dziękuje Bogu podaje przykłady prac, zajęć, które podejmuje z chęcią, oraz takich, do których czuje się przymuszany interpretuje przypowieść o talentach podaje przykłady wykorzystywania swoich umiejętności dla dobra własnego i innych charakteryzuje sposób realizacji własnej drogi życiowej, określając cele dalsze i bliższe opracowuje plan rozwoju ujawnionych zainteresowań i osiągnięcia życiowych celów 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje i charakteryzuje sposoby kształtowania postawy pokory i wyzwalania się z pychy formułuje własną modlitwę, wzorując się na Modlitwie Pańskiej uzasadnia związek swej codziennej systematycznej modlitwy z postawą zaufania Bogu omawia trudności napotymane przy modlitwie i wskazuje sposoby ich pokonywania podaje przykłady konkretnych wymagań, jakie stawia sobie w aspekcie samowychowania uzasadnia, że nastolatek powinien budować nową wizję obrazu Boga i relacji z Nim uzasadnia potrzebę konfrontacji własnego obrazu siebie z opiniami innych wskazuje, w jaki sposób dąży do lepszego poznania siebie charakteryzuje zgubne skutki odrzucenia obiektywnych norm moralnych rozpoznaje i właściwie ocenia spotykane w mediach wypowiedzi promujące relatywizm moralny wskazuje przejawy swej odpowiedzialności za rozwój darów, które otrzymał od Boga uzasadnia potrzebę pracowitości dla rozwoju zarówno jednostek wybitnych, jak i przeciętnych uzdolnień relacjonuje realizację swojego projektu wskazuje sytuacje, gdy prosi Boga o pomoc w realizacji życiowych planów 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady sytuacji, gdy wyraża sprzeciw wobec lansowania relatywizmu moralnego omawia, w jaki sposób poszukuje dojrzałych form spotykania się z Bogiem i innymi uzasadnia, co w procesie samowychowania prowadzi nas do Chrystusa, a co nas od Niego oddala